

Elävät Kaupunkikeskustat ry

1997–2019

"22 VUOTTA ELÄVIÄ KESKUSTOJA"

WWW.KAUPUNKIKESKUSTAT.FI MARJUKKA KULMANEN

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistys syntyi vuonna 1997 tilauksesta	4

PIONEERIT

Hemmo Kuuranhalla	6
Arne Nedstam	8

FAKTAT

Kaupunkikeskustapalkinnot	32
Vuosikonferenssit	44

YM Marjukka Kulmanen on vapaatoimittaja

“Yhteistyötä vuodesta 1997”

Sanan ”kaupunki” alkuperä viittaa kauppapaikkaan tai -niittyyn. Suomesa kaupungit syntyivät usein vesistöjen äärelle. Kauppa on osannut valita aina parhaan toimintaympäristön. Kauppaa on käytävä myös talvisin.

Tammisaari sai vuonna 1966, Raahe 1975 ja Pori 1977 Suomen ensimmäiset kävelykadut. Vuonna 2018 puhutaan laajemmin ”kävelykaupungeista”. Nykyaikainen kävelykatu sulattaa itse lumensa.

Autoistuminen haastoi perinteiset kaupunkikeskustat. Näin moni peltomarketti pullahti keskustan ulkopuolelle – nykykuluttaja äänestää usein autollaan.

Lama puraisi 1990-luvun alussa. Siihen reagoitiin kehittämällä keskustoista entistä houkuttelevimpia mm. uusilla valaistuksilla, rakentamalla uusia pysäköintilaitoksia, keksimällä erilaisia keskustatempauksia ja -tapahtumia, muotoilemalla uusia kadunkalusteita ja mikä tärkeintä, käynnistämällä kaupungissa laajapohjainen kehittämissyhteistyö. Suomen kymmenet keskustayhdistykset käynnistivät toimintansa.

Jyväskylä rakensi ensimmäisenä toriparkin vuonna 1988. Kuopio, Vaasa, Kotka, Mikkeli ja Lahti seurasivat. Päivittäistavarauppakin voi kukoistaa kävelykeskustassa, joukkoliikenteen solmukohdassa. Hyvä!

Onnistuminen edellyttää aina elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon saatontta yhteistyötä. Kauppa tuo hyvinvointia koko kaupunkiin, siitä verotus pitää huolen. Myös matkailijat kuluttavat laadukkaissa keskustoissa.

Missä ihmiset viihtyvät, on aina tulevaisuutta. Juuri keskusta-asukkaat eli ”urbit” haluavat asua, tehdä työtään ja kuluttaa elävissä keskustoissa. He eivät halua edes omistaa autoa. Tässä lääketä ilmastonmuutokseen.

Elinvoimayhteisjulkistus 24.5.2019 Joensuussa osoitti, ettei keskustojen asema kauppohen ja ravintoloiden pääkeskittymänä olekaan selviö. Tulevaisuudessa ympäristöasiat korostuvat. Silloin elävät, elinvoimaiset keskustat ovat vahvoilla.

Jos keskustojen asukasluju saadaan merkittävästi lisättyä, koko kaupungin hiilijalanjälki kutistuu. Kaupunkimainen elämäntapa on ympäristövastuuta.

Pokko Lemminkäinen
toiminnanjohtaja 2006-

Pokko Lemminkäinen aloitti yhdistyksen toiminnanjohtajana vuonna 2006. Hän on arkkitehti (TKK 1990) ja toiminut Lahden Keskustaeheytyksen ry:n toiminnanjohtajana vuosina 1995-2005.

Muotikaupan Liiton toimitusjohtaja Yrjö Gorski, Kirja- ja paperikauppiaiden Liiton toimitusjohtaja Olli Eräkiivi, Finlands Svenska Köpmannaförbundin toimitusjohtaja Ralf Juslin, Erikoiskaupan Liiton toimitusjohtaja Tiina Oksala ja Tuomas Santasalo ky:n toimitusjohtaja, kaupan tutkija Tuomas Santasalo perustavien kysymysten äärellä Kaupan talossa Helsingin Mannerheimintielle keväällä 1997.

“Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistys syntyi 1997 tilauksesta”

Miksi 22 vuotta sitten kaupunkikeskustojen kehittämistoiminnalle oli tilaus? Oliko mukana muita vaikuttajia kuin perustajakonklaavi? Mitä Elävät Kaupunkikeskustat -yhdistyksen synnyttäminen alusta asti mukana olleille merkitsi?

Syntyvaiheen vaikuttajat muistelevat menneitä ja arvioivat toiminnan saavutuksia, haasteita ja uhkia.

Erikoiskaupan Liiton yhdyskuntasuunnitteluryhmä ideoi keväällä 1997 keskustojen kehittämisen katto-organisaation synnyttämistä esikuvanaan Ruotsin ”Föreningen Förnya Stadskärnan” (nyk. Svenska Stadskärnor), joka oli perustettu Sveriges Köpmannaförbundin aloitteesta 1993. Yhdyskuntasuunnitteluryhmän puheenjohtaja Ralf Juslin oli tutustunut Ruotsin kaupunkikeskustojen kehittämissyöjien toimintaan, ja hän esitteli yhdistyksen onnistunutta toimintaa keskustojen kehittämisen aktivoimisessa.

”Konklaavi” koolle

Ei ollut sattuma, että erikoiskaupan keskusjärjestön Erikoiskaupan Liiton Yhdyskuntasuunnitteluryhmä kokosi koolle konklaavin suunnittelemaan keskustojen kehittämisen kattojärjestön synnyttämistä. Moni kaupunki herätteli keskustojen ja kehittämissyöjien oli ilmassa. Edellisenä syksynä oli käynnistynyt ympäristöministeriön rahoittama Parempi kaupunkikeskusta -hanke, johon liittyen kauppiaita aktivoitiin mukaan kuntakeskusten uudistamiseen. Noin 70 kunnassa arvioitiin olevan suunnitelmia keskustojen kehittämiseksi ja 23 kuntaa oli käynnistänyt tai käynnistämässä uudistustyön. Huoli keskustojen vetovoimaisuuden säilymisestä oli virinnyt myös ympäristöministeriön asettaman ns. Suurmyymäläryhmässä piirissä.

Konklaavi otti tehtäväkseen synnyttää myös Suomeen ”kuntien, elinkeinoelämän ja kiinteistönomistajien järjestön, joka edistää kaupunkikeskustojen kehittämistä ja uudistumista valtakunnallisena yhteistyöelimenä ja kattojärjestönä”. Erikoiskaupan Liiton toimitusjohtaja **Tiina Oksala** kutsui kaupunkikeskustojen kehittämissyöjien käynnistämiskokoukseen 24.4.1997 **Elina Raatikaisen** ja **Katri Tulkin** ympäristöministeriöstä, **Markku Axelssonin** Suomen Kuntaliitosta, **Tapani Pirin** Suomen Kauppakeskusyhdistyksestä, **Tuomas Santasalon** Tuomas Santasalo ky:stä sekä **Ralf Juslinin** Finlands Svenska Köpmannaförbundetistä.

Perustamiskokous 12.6.1997

Projekti eteni ripeästi ja Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 12.6.1997 Erikoiskaupan Liitossa, Mannerheimintie 76:ssa Helsingissä. Perustamissopimuksen allekirjoittivat toimitusjohtaja Tiina Oksala-Leino (nyk. Oksala) Erikoiskaupan Liitto ry, toimitusjohtaja Ralf Juslin Finlands Svenska Köpmannaförbund rf, toimitusjohtaja **Osmo Laine** Suomen Päivittäistavarakauppayhdistys ry, kaupan tutkija **Tuomas Santasalo** Tuomas Santasalo ky, toiminnanjohtaja **Tapani Piri** Suomen Kauppakeskusyhdistys ry, asiamies **Hannu Hakala** Hotelli- ja Ravitsemisalalan Yrittäjäläitto ry, **Elina Raatikainen** (yliarkkitehti, ympäristöministeriö), **Tapani Kasso** (johtaja, Helsingin kauppakamari) ja **Ilkka Halinen** (kaupunginarkkitehti, Jyväskylän kaupunki).

Yhdistyksen perustamisen taustalla vaikuttivat myös mm. Kaupan Keskusliiton toimitusjohtaja **Guy Wires**, Kiinteistöliiton toimitusjohtaja **Ukko Laurila**, Erikoiskaupan Liiton puheenjohtaja **Olli-Pekka Pehkonen**, yliarkkitehti **Pertti Meurman** Suomen Kuntaliitosta ja ylitarkastaja **Martti Tolvanen** kauppa- ja teollisuusministeriöstä.

Yhdistyksen nimestä oli käyty keskustelua jo suunnitteluvaiheessa. Työnimenä käytössä oli ollut "Elävä Kaupunkikeskusta" ja perustamiskokouksessa ideoitiin myös muita vaihtoehtoja kuten "Kaupunkikeskustojen Kehitysyhdistys", "Kaupunkikeskustayhdistys" ja "Eläköön Kaupunkikeskusta Yhdistys". Yksimielisiä oltiin siitä, ettei yhdistys sattuneesta syystä voisi olla "Elävä Keskusta Yhdistys" ja toisaalta "Elävä Kaupunki- ja kuntakeskusta -yhdistys" kuulosti kömpelöltä. Nimeksi päätettiin lopulta valita "Elävä Kaupunkikeskusta Yhdistys – Levande Stads kärna Föreningen" (2013 päivitettiin Elävät Kaupunkikeskustat ry:ksi).

Yhdistyksen toiminnan tavoitteena oli ja on edelleenkin toimia keskustakehityksen yhdistävänä voimana Suomessa. Yhdistyksen väliaikashallituksen puheenjohtajana oli Jyväskylän kaupunginarkkitehti **Ilkka Halinen** ja sihteerinä toimi **Ralf Juslin**. Väliaikashallitus kokoontui seitsemän kertaa. Sen tehtävänä oli organisoida yhdistyksen käytännön toiminta, tiedottaa yhdistyksen perustamisesta, hankkia yhdistykselle jäseniä ja käynnistää rahoitusneuvottelut ministeriöiden kanssa.

Toimitusjohtaja Tiina Oksala vastasi yhdistyksen perustamisasiakirjoista ja toimi valmisteluvaliokunnan puheenjohtajana lähes 15 vuotta.

Vuosikonferensseissa eri alojen edustajat kohtaavat. Filosofit Esa Saarinen, toiminnanjohtaja Marjukka Kulmanen ja maankäyttösinsööri Tapio Takalo-Eskola Heinolassa 2002.

Toiminta käynnistyi aktiivisesti

Yhdistyksen ensimmäinen vuosikokous pidettiin 12.11.1997 Suomen Kuntaliitossa. Yhdistyksen ensimmäiseen varsinaiseen hallitukseen valittiin kaikkien keskustojen kehittämisessä keskeisten osapuolten edustus. Parikymmenpäisessä hallituksessa vaikuttivat niin kaupunkien ja kuntien, elinkeinoelämän, keskustayhdistysten, kiinteistönomistajien, ministeriöiden kuin keskustasuunnittelijoiden ja –konsulttienkin aktiivisimmat toimijat.

Yhdistyksen ensimmäinen puheenjohtajisto koottiin "kolmikantaisesti" kaupunkien/kuntien, kiinteistönomistajien sekä kaupan/palveluiden edustajista. Ensimmäisenä puheenjohtajana toimi Jyväskylän kaupunginjohtaja **Pekka Kettunen** ja varapuheenjohtajina Suomalaisen kirjakaupan toimitusjohtaja **Raimo Kurri**, Suomen Kiinteistöliiton toimitusjohtaja **Ukko Laurila** sekä Porin apulaiskaupunginjohtaja **Kari Hannus**.

Yhdistyksen varsinainen toiminta alkoi 1.1.1998. Toukokuun lopulla pidettiin ensimmäinen keskustojen elävöittämisseminaari Kouvossa, jossa avattiin kauniissa auringonpaisteessa myös kävelykatu Manski. Erinomaisesti onnistuneeseen seminaariin osallistui peräti 200 henkilöä, mikä kertoi omalta osaltaan kiinnostuksesta keskusta-asiaan. Seminaarissa esiteltiin myös yhdistyksen vastavallittu ensimmäinen toiminnanjohtaja **Marjukka Kulmanen**.

Kaupunkikeskustojen kehittämistyölle oli Suomessa tilaus. Kaupunkikeskustan muodonmuutos toteutettiin esimerkiksi aikataululla Kajaanissa. Uudistus sai 1999 ensimmäisen Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon.

Tapahtumia Oulun Rotuaarilla.

“Oulun tunnettu kävelykatu on jo yli 30 vuotta vanha”

Hemmo Kuuranhalla kehitti Oulun legendaarisen Rotuaarin, kävelykadun suomalaisen mallin: ”köyhän kävelykadun”.

Keskikaupungin kauppiat perustivat Ouluun Liikekeskus ry:n jo 1970-luvulla markettien vastapainoksi. Olin sen toiminnanjohtaja ja sitä ennen toimittaja.

Kaupungin liikennesuunnitelma sisälsi jo tuolloin ajatuksen Kirkkokadusta kävelykatuna. Sen isä oli liikenneinsinööri **Mauri Myllylä**, joka oli nähnyt maailmaa.

Liikekeskus ry:n kauppiasta osa perusti kävelykadun vastaisen rintaman. Jouduin miettimään omaa kantaani, olin puun ja kaarnan välissä. Päädyin silittämään kävelykatuhanketta myötäkarvaan. Yhdistyksessä oli käynnissä sisäinen sota.

Raportoin ja tiedotin kävelykatuhankkeesta ja laitatin tarroja: ”Olemme mukana rakentamassa Oulun kävelykatua”. Niitä liikkeet liimasivat ikkunoihinsa, jos olivat kävelykadun puolesta. Tarra maksoi 500 mk/ikkuna. Niillä keräsimme sympatiaa ja rahaa.

Vastustus murtui. Huomasimme kuitenkin pian, että Oulun kaupungissa ei ollut ketään, joka olisi tiennyt mikä kävelykatu on. Se oli esimerkiksi kaupungin mielestä vain liikenteen väylä, jolta on poistettu autot.

Mauri Myllylä vei asian kaupungin päättäjille, ja niinpä katu rakennettiin. Ennen avajaisia kaupunki ilmoitti, että kalusteet ja valaisimet myöhästyisivät. Mietin, mitä avajaisissa voisi tapahtua.

Koska katu olisi tyhjä, ehdotin veistosnäyttelyä. Kävelykadun avajaisissa 18.7.1987 olikin maamme nimekkäimpien taiteilijoiden teoksia. Toistimme veistosnäyttelyn parin vuoden välein, sittemmin nuorten taiteilijoiden ja viimeisellä kerralla taiteilija **Marita Liulian** veistoksen kaltaisten elementtien näyttelyllä.

Sitten Suomeen tuli lama. Kaupunki kyllästyi rahoittamaan kadun toimintaa. Perinne katkesi.

Perustettiin toimikunta pohtimaan tapahtumakulttuuria. Totesimme, että taide sopii kävelykadulle. Jos kävelykadun kaupallinen vetovoima on pieni, sinne pitää tuoda tapahtumia. Nykypäivän tilanne osoittaa, että kun kaupallisuus kukoistaa, tapahtumia ei niin paljoa tarvitakaan.

Parhaimpina vuosina Rotuaarilla järjestettiin yli 400 tapahtumaa vuodessa. Oulun kävelykatu lunasti paikkansa katuna, jolla aina tapahtuu.

Minut kutsuttiin mukaan kaupungin toimikuntaan miettimään Rotuaarin 20-vuotisjuhlallisuuksia. Olen sitä mieltä, että vieläköän ei ymmärretä käsitettä tapahtumakulttuuri. Toivon, että Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistys ottaisi asian pohdintaansa ja kehittäisi käsitettä kauppiaiden, kiinteistönomistajien, asukkaiden, huoltajien ja valvojen sekä tapahtumien tuottajien kannalta.

Hemmo Kuuranhalla, keskikaupunginjohtaja, Oulu.

Vaasan uusi kävelykeskusta joutui tuoreeltaan syyniin vuonna 2006. Maailmanmatkaaja Erkki Toivanen ja suunnittelija Seppo Karppinen konferenssitauolla.

“Så här jobbar vi i Bollnäs”

Yhdyskuntasuunnittelija ja kaupan ympäristöohjelmien laatija Arne Nedstam innostui keskustojen kehittämisestä ja tarjosi suomalaisille konsulttiapua.

Pietarsaaren keskustan toimintaohjelma oli ensimmäinen. Olin tehnyt ylipäätään suunnitelmia vain pienille kaupungeille Ruotsissakin. Ajoin sitten Vaasan läpi ja ajattelin että miksikäs ei. Miksei myös ison kaupungin keskustasuunnitelma.

Marssin kaupungin arkkitehti **Hannu Vuolteenahon** luo ja kerroin Bollnäsin kokemuksesta. Så här jobbar vi i Bollnäs. Vakuutin, että Vaasa kehittyisi samalla tavalla.

Vierailun lopuksi Vaasan kaupunginjohtaja **Seppo Sanaksenaho** lausui, että tästedes Vaasaa kehitetään kuin Bollnäsiä. Koko 90-luvun tein töitä Vaasassa, asuinkin siellä välillä.

Eräänä päivänä Jyväskyläläiset kävivät kylässä Vaasassa ja osallistuivat työkokouksemme. Jyväskyläläiset sanoivat: Näin tehdään myös meillä! Jyväskylässä kauppiat ja kaupunkilaiset nostivat suurimman äläkän: sain paljon postia ja muuta palautetta, jonka mukaan kävelykatu ei sovi meille!

Rauma.

Jyväskylä.

Turku.

Vaasan elinkeinoasiamiehen **Leif Sandin** kanssa markkinoimme työpaikkaamme ympäri Suomea. **Ralf Juslin** tuli mukaan, näiltä ajoilta muistan käynnit Iidensalmessa, Kuopiossa, Björneborgissa, Raumolla.

Raumalla jouduin saman tien töihin. Astuttuani bussista Rauman maaperälle elämäni ensi kertaa minun piti määrittää suoraan mikrofoniin, minne pannaan joulukuusi. Samassa paikassa se on siitä lähtien ollut.

Vuorossa olivat Turku ja Tammisaari. Oulussa pidin yhden kokouksen kävelykatuyhdistyksen kanssa.

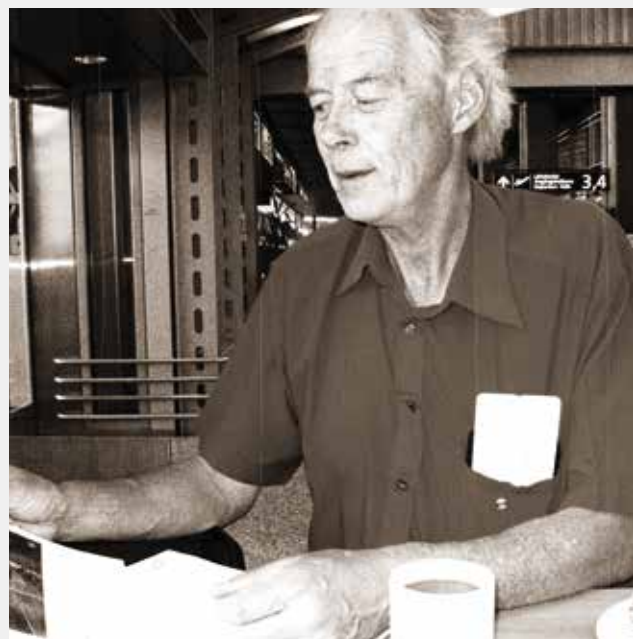
Tampereelle valmistui sadan kohdan toimenpideohjelma. Tampereella on paljon hienoa rakennuskantaa. Siellä käynnistyi teollisten alueiden kehittäminen. Tammerfors – positivt!

Tornio-Haparandan kävelykatusuunnitelmista sanoin, ettei niin pitkää kannata tehdä. Pitää laittaa shopping center keskelle.

Vaasaa arvioin nyt näin: liikaa pintaa, liian iso tori ja kävelyalue, ei kiinnostusta kauppapaikkana. Pitäisi olla enemmän pieniä rakennuksia. Kaupahallin kehittäminen oli hyvä asia. Vaasassa varsinkin **Heikki Punkari** uskalsi, hän on tehnyt uskomattomasti työtä ja nyt parkkiasiat ovat kunnossa. Vaasassa muuten oli keskustaemäntiä jo vuonna 1993.

Jyväskylä on erityinen. Tiheä. Siellä on paljon erikoiskauppaa. Uudet rakennukset tekivät todella vaikutuksen. "Vilket styrka!"

Toimintamuodot ovat tärkeitä. Vielä tärkeämpää on saavuttaa paras mahdollinen miljöö. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin palvelujen tarjonta. Valikoima. Utbud. Veto tulee toiminnasta ja valikoimista.

Arne Nedstam, konsultti, Nedstam Utveckling Hb.

Saavutus:

Pelkkää Bollnäsia. Olen nähnyt vain positiivisia tuloksia!

Haaste:

Paljon pieniä askelia. Pitää voittaa "En gågata passar inte till Jyväskylä" -asenne.

Uhka:

Jos kehitys vie liikaa vuosia, kiinnostus katoaa.

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

Lehdistötiedotteet:

15.11.1999 Kajaani

Kajaanin keskusta on uudistunut dynaamisimmin Suomessa

“Keskustauudistuksen toteutus Kajaanissa on dynaaminen ja omaleimainen. Kajaanissa on tapahtunut nopealla aikataululla poikkeuksellisen myönteinen muutos. Tämä on edellyttänyt selkeitä yhteisiä tavoitteita ja ennakkoluulojen heittämistä roskakoppaan. Uudistustyö on koonnut laaja-alaisesti voimat niin kaupungin puolelta kuin yrityksistä hedelmälliseen yhteistyöhön. Tunnettakin on toteutuksessa mukana. Vetoajat ovat olleet sitkeitä, kukaan ei ole pomoilut ja työ on toteutettu yksinkertaisella organisaatiolla. Kajaanilaiset ovat osuneet asian ytimeen. Tässä tubkimotarinnassa kaikki loksahoi kohdalleen.”

Arvioon päätyi valtakunnallisen Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistyksen asiantuntijoista koostuva raati tutustuttuaan keskustojen kehittämisprojekteihin kautta maan.

Muodonmuutos Raatihuoneentorilla

Vielä vuonna 1996 Raatihuoneentori oli ajoneuvoliikenteen valtaama katu. Liiketilat torin varsilla ammittivat tyhjinä. Kävelykadun edellytykset tutkittiin ympäristöministeriön Pa-remppi kaupunkikeskusta -projektin puitteissa. Muutostyöt alettiin perustamalla keskustan kehittämisen ohjausryhmä, johon tulivat mukaan kaupungin lisäksi kiinteistönomistajat ja keskustan yrittäjät.

Ensimmäisten katutapahtumien aikana Raatihuoneentori oli vielä risteysaluetta. Tapahtumien järjestäminen lisäsi heti liiketilöiden kysyntää, ja alue vilkastui. Liiketilat ovat siitä pitäen yhtä lukuun ottamatta olleet käytössä. Tarvittavat liikennejärjestelyt ja kaavamuutokset hoidettiin rivakasti.

Raatihuoneentorin rakentaminen kadusta tapahtumatoriksi käynnistyi toukokuussa 1998 ja torin avajaisia vietettiin lokakuussa samana vuonna. Tori sai uudet pintamateriaalit, valaisimet, vesiaiheet ja muut kalusteet. Puita istutettiin ja torille nousi esiintymiskatso.

Keskikaupungilla on tähän mennessä järjestetty tapahtumia 2-16 tahtiin kuukaudessa. Tapahtumia ja koko keskustauudistusta vauhdittamaan perustettiin Kajaanin Kaupunkikeskustayhdistys ry, jonka toimintaan osallistuvat kaikki tärkeät vaikuttajayhteisöt.

Kajaanissakin vasta välitulos

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon raadin mielestä Kajaanin Raatihuoneentorin uudistus on esimerkki toteutuksesta, jota on hyvä jatkaa.

“Kajaanin kokemus käy kouluesimerkistä monelle Suomen kaupungille, jotka kehittävät hankkialla liikennepaikkojaan toimivammaksi osaksi keskustaa. Kajaanilaisten työllä on ollut selkeä nopea aikataulu. Mittakaava on onnistunut. Mitä pienempi keskusta, sitä suurempi syy on lähteä kehitystyössä liikkeelle aivan ytimestä. Saavutettu tulos on välitappi, joita kaupunkilaiset kaipaavat jaksakseen olla mukana ja uskoa suunnitelmien toteutumiseen. Palkinnolla halutaan kannustaa jatkamaan yhteistä kehitystyötä”, raadin puheenjohtaja, Suomen Kuntaliiton yliarkkitehti Ritva Laine toteaa. “Nyt Raatihuoneentorista on tullut ihmisille PAIKKA.”

Keskustan kehittämishankkeille katujulkisuutta

Elävä kaupunkikeskusta -palkinto myönnetään vastedes vuosittain hyvin perustelluille laadukaille keskustaa elävöittäville ideoille tai toteutuksille, joiden tulos on mitattavissa vilkastuneena keskustaelämänä.

Nyt ensimmäisellä kierroksella palkintoa tavoitteli seitsemän keskustan uudistushanketta. Katsastaessaan keskustat palkintoraati kiinnitti arvioissaan huomiota kehityshankkeen arvoon uuden idean tai toteutuksen esilletuojana. Hankkeeseen liittyvät fyysiset ratkaisut arvioitiin toiminnallisesta ja esteettisestä näkökulmasta. Hankkeen painoarvo keskustan vetovoiman lisäajana punnittiin. Lisäksi arvioitiin idean tai toteutuksen paikallinen omaleimaisuus.

Palkintosumma 10.000 mk luovutetaan kajaanilaisille Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistyksen vuosikokouksessa 19. marraskuuta Kuntatalolla Helsingissä. Kajaanilaisten toivotaan hankkivan summalla hankkeelleen “katujulkisuutta”.

Palkintoraati

Puheenjohtaja **Ritva Laine**,
Sihteeri **Marjukka Kulmanen**,
Suuret kaupungit **Raimo Airamo**,
Pienet kaupungit **Jukka Moilanen**,
Kiinteistönomistajat **Keijo Pennanen**,
Elinkeinoelämä **Hannu Hakala**,
Suunnittelijat/konsultit **Matti Mare**,

Suomen Kuntaliitto
Elävä Kaupunkikeskusta ry
Lahden kaupunki
Harjavalan kaupunki
SOK Kiinteistöt
Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto
Keskustakehitys Oy

30.11.2000 Lahti

Lahden keskustaprojekti on vuoden 2000 Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon voittaja

“Upea pitkäjänteinen projekti, jossa kaupunki on panostanut osansa, yrittäjät ja kiinteistönomistajat ovat mukana ja jatkokehittely on selkeästi hallinnassa”, toteaa valtakunnallisen Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon raati Lahden keskustaehyitys ry:n ja kaupungin yhteistyöstä. Raatiin kuuluu kaupunkien, kiinteistönomistajien ja kaupan edustajia.

Raadin arvion mukaan Lahden keskustan ilmeen kohentaminen ja palvelutarjonnan ja kaupan sisällöllisen kilpailukyyn parantaminen näkyy vireänä toimintana, joka palvelee kaupunkilaisten viihtymistä ja vähittäiskaupan ja palvelujen kannattavaa toimintaa. Koko keskustan ydinalue Aleksanterinkadun varrella toimii ja kehittyy edelleen monipuolisena ja kaupunkimaisena kokonaisuutena.

Kehitystyöhön on osallistunut 300 yritystä ja kiinteistönomistajaa, lähes kaikki keskustassa toimivat. Erityinen merkitys on ollut keskustaisännällä, joka on sukkuloinut keskustassa “langattomana lennättimenä”.

Lahden keskustaprojektissa mittasuhteet ovat kohdallaan. Keskustan kehittäminen on ollut Lahdessa osa koko kaupungin rakennetta ja vetovoimaisuutta koskevaa suunnittelua ja toteutusta. Hanke ei ole rajoittunut vain ydinkeskustan kehittämiseen, vaan se on saanut tuekseen kävelyetäisyydellä olevan Ankkurin asunto- ja ranta-alueen. Ankkurin alue tukee poikkeuksellisen hienolla tavalla keskustaa ja luo Lahdelle uudenlaisia imagoja, joka heijastuu myös keskustaan. Lahti olisi voinut toimia toisinkin rantansa suhteen.

“Vaikka kasvu on kituliasta Lahdessaakin, siellä beti huomaa olevansa yhdessä Suomen sta-deista. Lahti ei ole sijainniltaan sellainen kaupunki, jonka kehittäminen hyvään suuntaan olisi helppoa. Lahden kokoisessa kaupungissa ulkopuolinen marketalue väistämättä syö keskustaa. Ilman keskustaprojektia koko kaupunki olisi levällään.”

“Lahti on Lahden näköinen yksityiskohtia myöten, Lahden näköinen stadi”, raati kiteyttää. “Esimerkiksi pyörätiemerkit ovat kaupungin omaa käsialaa.”

Suuren kaupungin kehittämisessä on tietysti myös ongelmansa. Raati huomauttaa, että rautatieaseman seutu näyttää olevan vaikea kytkeä keskustarakenteeseen.

Elävä kaupunkikeskusta -palkinto myönnetään nyt toista kertaa hyvin perustelluille laadukaille keskusta elävöittäville ideoille tai toteutuksille, joiden tulos on mitattavissa vilkastuneena keskustaelämänä. Edellisellä kerralla sen sai Kajaanin keskustaprojekti hyvästä yhteistyöstään Raatihuoneentorin alueen muuttamisessa tapahtumatoriksi. Palkinnolla Kajaani tekee "jotain kivaa lapsille": Kajaanin opettajankoulutuslaitoksessa on tekeillä tutkimus "Lasten leikki ja toiminta kaupunkikeskustassa".

Palkintoraati

Puheenjohtaja Ritva Laine ,	Suomen Kuntaliitto
Sihteeri Marjukka Kulmanen ,	Elävä Kaupunkikeskusta ry
Kaupungit Pirjo Honkanen ,	Kajaanin kaupunki
Kiinteistönomistajat Keijo Pennanen ,	SOK Kiinteistöt
Elinkeinoelämä Hannu Hakala ,	Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto
Suunnittelijat/konsultit Matti Mare ,	TP Keskustakehitys Oy

5.2.2002 Oulu

Laadukas ja monipuolinen keskusta meren rannalla sai vuoden 2002 Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon

"Oulun tori on ollut yksinäinen saareke, tuulta ja jäätä. Nyt tori on tullut lähelle. Meritulliin ja Kiikelin saarelle on noussut Suomen mittakaavassa erittäin korkealaatuista keskusta-asumista. Asuntojen ja vienasataman ansiosta torista on tullut elävä osa keskustaa. Vastaavasti asuminen nojaa keskustan palveluihin".

Näin toteaa valtakunnallisen Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon raati Oulun keskustan kehittämistyön harppauksesta Rotuaarilta rantaan.

"Oulussa on jo vuosia visioitu miltä modernin kaupungin keskustan tulee näyttää ja miten sen tulee palvella ja toimia. Oulun visiossa on painotettu paikallisia oloja. Toteutus on yksilöllinen ja tyylikäs", raati tähdentää.

Elävä kaupunkikeskusta palkinnon raati korostaa valinnassaan Elävä Kaupunkikeskusta yhdistyksen arvomaailmaa: keskustojen kehittämisessä on kyse pitkäjänteisestä, johdonmukaisesta toiminnasta. *"Oululaiset ovat tehneet kaiken kuin mallioppilaat".*

Raati muistuttaa, että keskustoja kehitettäessä voi helposti myös mennä harhaan. Monissa kaupungeissa kuvitellaan, että keskusta kohennetaan "kerralla kuntoon" ja siinä se sitten onkin. *"Ikinä Oulun kaupunki on kunnioittanut keskustaansa ja kohentanut sitä vaive vaiheelta ja tällä tavalla kuorinut keskustansa parhaita puolia esiin ja käyttöön, toimimaan nykyajassa. Nyt vielä torin teatterin puoleinen laita kuntoon niin Oululla on todella syytä ylpeillä. Oulussa voi asua veden äärellä ydinkeskustassa".*

Raati nostaa esiin yhteistyön kaupungin, kiinteistönomistajien ja elinkeinoelämän välillä. Yhteistyön toimivuudesta kertovat useat paraikaakin käynnissä olevat hankkeet mm. Arinan ja Teräksen tonteilla. Toimiva keskusta on vetovoimainen myös uusille kaupallisille palveluille. "Siitä on osoituksena Stockan tulo Ouluun".

Kävelykatu Rotuaari on parissakymmenessä vuodessa nuhjaantunut, mutta sitä ei Oulussa päästetä rapistumaan. Seuraavaksi tätä yhtä Suomen kuuluisimmista kaupunkikaduista kohennetaan jälleen fyysisesti. Kaupunkitapahtumien näyttämö on jo laajentunut kävelykadulta torille. Torille suunnitellut kalusteet sopivat jatkossa myös Rotuaarille, joten kävelyalueen ilme tulee olemaan yhtenäinen.

Raati muistuttaa, että keskustan vetovoimaisuus on saavutettu työllä. *"Aika tekee laatua"*

Nyt kolmatta kertaa joassa oleva Elävä kaupunkikeskusta -palkinto myönnetään vuosittain hyvin perustelluille laadukaille keskusta elävöittäville ideoille tai toteutuksille, joiden tulos on mitattavissa vilkastuneena keskustaelämänä. Palkintona on 2002 euroa ja katujulkisuutta.

Edellisen kerran palkinnon sai Lahti keskustansa ilmeen kohentamisesta tehoisena elinkeinoelämän ja kaupungin kesken. Ensimmäisen kerran palkinto myönnettiin Kajaani Raatihuoneentorin muodonmuutoksesta.

Palkintoraati

Puheenjohtaja Ritva Laine ,	Suomen Kuntaliitto
Sihteeri Marjukka Kulmanen ,	Elävä Kaupunkikeskusta ry
Kaupungit Raimo Airamo ,	Lahten kaupunki
Kiinteistönomistajat Kristiina Koskiahio ,	Kiinteistökesko
Elinkeinoelämä Hannu Hakala ,	Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto
Suunnittelijat/konsultit Matti Mare ,	TP Keskustakehitys Oy

3.2.2003 Kouvola ja Hämeenlinna

Kouvola ja Hämeenlinna Elävä kaupunkikeskusta -palkinto 2003, Hämeenlinnalle kunniamaininta

Valtakunnallinen Elävä kaupunkikeskusta -yhdistys on myöntänyt Kouvola kaupungin ydinkeskustan kehittämisestä vuoden 2003 Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon. Kunniamaininnan ansaitsi Hämeenlinna kunnostamalla Sibeliuksen synnyinkodin kaupallisen keskustan keitaaksi. Palkinnon ovat aikaisempina vuosina ansainneet Kajaani, Lahti ja Oulu. Palkinto - 2003 euroa ja "katujulkisuutta" luovutetaan Kouvolan kaupungintalolla 3.2. klo 10.00.

- Kouvola on oltu rohkeita ja urbaaneja jo useita vuosia, toteaa Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon raati, joka vertailee vuosittain keskustojen kehittämistoimia ympäri Suomen. Kouvola on toimiva ja palveleva kävelyalue, kun muualla Suomessa monesti vasta uneksitaan vastaavasta.

Yhteistoiminnasta etua kaikille osapuolille

- Kun Kouvolan kaupunki on käynnistänyt uudistustoimet ja vienyt reippaasti hankkeitaan eteenpäin, myös elinkeinoelämä on saanut riittävän signaalin sijoittaakseen tulevaisuuteen.

- Kouvolan kokemukset ovat laskettavissa myös kaupallisena hyötynä. Jokainen keskustan kehittämiseen sijoitettu julkinen panostus on tuottanut moninkertaisen yksityisen panostuksen. Palkinnon ansaitsevat siten myös ydinkeskustan liikkeit ja kiinteistöt, onhan Kouvolan Ydinkeskusta ry sitouttanut keskustan yrittäjät lähes sataprosenttisesti toimintaansa, raati toteaa.

Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistyksen toimintamallilla Suomessa toimivien kolmenkymmenen kaupunkikeskustayhdistyksen joukossa Kouvola Ydinkeskusta ry on omaa luokkaansa.

- Vahva yhdistys on kyennyt pitkäjänteiseen kehittämistyöhön ja uskaltanut ottaa hoitaakseen myös riskialtuita, ennen kokemattomia hankkeita. Ydinkeskusta ry on toiminnallaan vahvistanut mielikuvaa asukkaiden ja siellä asioivien omasta kaupungista ja sen keskustasta, joka koetaan turvallisenä ja hyvin palvelevana, arvioi raati.

- Yhdistys on panostanut asukasviihtyvyyteen ja tähän liittyen myös turvallisuuteen, järjestäen teemasta useita tilaisuuksia ja tehden aloitteita. Yhdistys on niinkään panostanut palveluiden monipuolistamiseen. Se on tuottanut yhteismarkkinointia ja useita tapahtumia, esimerkiksi muotinäyttöksiä ja lauluita. Yhdistys on pystyttänyt kävelykadulle pyörä- ja lapsiparkit. Se myös pyörittää kadulla markkinapaikkoja ja hoitaa toritoimintoja.

Kouvola kehittyi malliksi muille

- Kehittämisen polulla on myös sudenkuoppia. Keskustojen kehittäminen on pitkäjänteistä puurtamista, jossa ympäristöä muutetaan perusteellisesti. Jos tämä muutostyö ei tapahdu riittävän laadukkaasti, nopeakin rapistuminen voi olla edessä, toteaa raadin puheenjohtaja yliarkkitehti Ritva Laine Kuntaliitosta. - Hyvä yhteistyö, jota Kouvola on tehnyt, antaa mahdollisuuden torjua tämä vaara jatkossa.

Palkintoraadin arvioissa ei niinkään korostu ympäristö ja sen yksityiskohdat, vaan voimakkaan yhteistyön rooli kehittämistoimissa.

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

Kouvola on järjestetty jo kaksi valtakunnallista kaupunkikeskustakonferenssia, joiden sadat osanottajat ovat vieneet kaupungin kehittämismallia omaan kaupunkiinsa. Kouvolaan suuntautuu pitkin vuotta opintomatkoja. Nyt erityisesti naapurikaupunki Kuusankoski kehittyi Kouvolan vanavedessä, sillä Kouvolan Ydinkeskusta ry tarjoaa kehittämispalvelujaan myös entiselle kilpikumppanilleen.

Kunniamaininta Hämeenlinnaan

Hämeenlinnassa kunnostettiin Sibeliuksen syntymäkotia ydinkeskustassa.

Aivan Hämeenlinnan kaupallisessa keskustassa sijaitseva pieni puutalo, Sibeliuksen syntymäkotina, on kunnostettu kulttuurikäyttöön. Elävä Kaupunkikeskusta ry haluaa vuosittaisen palkintonsa yhteydessä nostaa esille Hämeenlinnan kaupungin kulttuuri- ja ympäristötoimen, joka nostaa keskustan viihtyisyyden tasoa.

- Pieni kulttuurikeidas kaupallisten palvelujen ja katuviljelyn kyljessä on onnistunut esimerkki siitä, miten tunnelmaltaan ja toimivuudeltaan erilaisia rakennuksia voi liittää kokonaisuudeksi ja tarjota kokijalle myös yllätyksiä, raati kiteyttää.

Palkintoraati

Puheenjohtaja Ritva Laine ,	Suomen Kuntaliitto
Sihteeri Marjukka Kulmanen ,	Elävä Kaupunkikeskusta ry
Kaupungit Raimo Airamo , Matti Karhula ,	Lahden kaupunki Oulun kaupunki
Kiinteistönomistajat Keijo Pennanen ,	SOK
Elinkeinoelämä Hannu Hakala ,	Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto
Suunnittelijat/konsultit Matti Mare ,	TP Keskustakehitys Oy

11.2.2004 Pori

Jämpti Pori promenadeineen voitti vuoden 2004 Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon

Valtakunnallisen Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon saa tällä kertaa Pori kaupunki kehittäytään kaupungin keskustaa vuosikymmenen "jämptin strategian" mukaan. Palkinnon ovat aikaisempina vuosina ansainneet 2000 Kajaani, 2001 Lahti, 2002 Oulu ja 2003 Kouvola.

Palkinto - 2004 euroa ja "katujulkisuutta" - luovutetaan Pori Raatihuoneella 11.2. klo 10.00. Palkinnon tarjoavat Kaupan Keskusliitto, Suomalainen kirjakauppa ja SOK.

Palkintoraati, johon kuuluu elinkeinoelämän ja kaupunkisuunnittelun asiantuntijoita, valittiin Pori ylivoimaisuudesta niin palkinnon tämänkertaisen hakijoiden kuin tähän asti palkittujen keskustojen joukossa.

Raati haluaa nyt vuonna 2004 korostaa:

"Missä muussa kaupungissa on moderni liikekeskusta joka on hyvin ja demokraattisesti suunniteltu mutta pelaa liike-elämän ehdoin jonka paras kauppapaikka on 4 km pitkä kävelykatu mutta jolla ei silti ole pulaa pysäköintipaikoista jonka liike-elämä maksaa kehittämisinvestoinnit koska liiketilaisjoittaja kiinnostaa sijoittaa keskustan kehittämiseen jossa myös asunto-osakeyhtiöt osallistuvat keskustan elävöittämiseen jossa tori ja kauppahalli voivat hyvin ja toimivat omana maailmanaan ja jossa jazzin ja folkin lisäksi kaikuu suomalaiskansallinen yhteislaulu?"

"Porissa on jo varaa muistella menneitä keskustauudistuksen merkeissä. Kävelykatu avattiin Porissa vuonna 1977, kun sitä ensin oli koko vuosikymmen valmisteltu. Nyt 2000 -luvulla porilaiset ovat kuitanneet kaikki 25 vuotta sitten asetetut tavoitteensa", raati toteaa.

"Nykyinen Promenadi-Pori syntyi 1990 -luvun ideoinnin tuloksena. Tänä päivänä Promenadi-Pori on käsite, brändi, joka luo kaupunkiin vetovoimaa. Tämä vetovoima säteilee myös muualle Suomeen, ja Porista haetaan oppia pitkäjänteiseen, asteittaiseen kehitystyöhön."

Liike-elämälle luotu selkänaja

"Porissa on uudistettu asemakaavoja, ja niihin liittyviä hankkeita on valmisteltu jo hyvin varhaisessa vaiheessa niin kiinteistönomistajien ja rakennuttajien kuin kaupungin kesken. Kaupungilla on ollut keskustan kehittämisen jämpti strategia."

"Kaupungin strategia on pyrkinyt ensin mielikuvatasolla hyvään ja toimivaan keskustaan. Keskustasuunnitelmat on keskusteltu ja hyväksytty valtuustossa mutta aina myös liike-elämän puolella. Kun kaupunki ensin näyttää kehityksen suunnan, liike-elämän on helppo asettaa omat tavoitteensa ja panostaa varman päälle. Valtuuston mieli ei vaihdou kausittain, kun strategiaan sitoudutaan", raati perustelee.

"Purhaillaan Porissa on meneillään keskustan kehittämisen uusi vaihe. Enää ei keskitytä kävelykatuun vaan kehittämisen tannerta on koko keskusta."

"Kokemäenjoen pohjoisranta, Pormestarisilta, Promenadikeskus, kohentuvat Isokarhun ja Sokoksen kauppakorttelit, uudistunut linja-autoasema ja tapahtuma-aukiot kapakkakulmineen, terasseineen ja esiintymislavoineen ovat jo toteutunutta Porin ydintä."

"Puuvilletahtaan alueen rakennusoikeus tuplattiin yrityskäyttöön. Sampokorttelista järjestettiin Euroopan nuorten suunnittelijoiden kilpailu, joka tuotti avoimen asuin- ja liikekorttelin puistomaisine pihoineen. Kauppakorttelit pyrkivät siihen, että niiden välille syntyisi siltä: uusi ajoneuvoväylä."

"Keskustan pellaura siis laajenee ja saa uusia ruutuja. Raja-aidat ylittyvät niin fyysisesti kuin asenteellisesti", raati summaa.

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon raadin jäsenet, toimitusjohtaja Matti Mare TP Group-Keskustakehitys Oy:stä (pj), arkkitehti Markku Axelsson Kuntaliitosta, kiinteistöjohtaja Pekka Timonen SOK:sta, konsernijohtaja, ravintoloitsija Henri Klimescheffskij Active People Yhtiöistä ja toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni palkinnon viimevuotisesta voittajakaupungista Kouvola ja sen Ydinkeskusta ry:stä haluavat palkita Pori kaupungin "hienosta kehityskaaresta, jonka suunta on uljaasti kohti horisonttia".

He kiittävät erityisesti keskustan "kaupunkimaisuutta" ja "kauppakeskusmaisuutta", "yhden pysäköinnin keskustaa", pankkien viisasta väistymistä syrjemmälle ja kaupallisen ilmeen monipuolisuutta, porilaiserikoisliikkeiden runsausta, valkoimien omaperäisyyttä, luonnonvalon käyttöä liikekeskuksissa, yhdistettyä kansan- ja korkeakulttuurikeskusta sekä "sitä, ettei kaupunki ole valloittanut itselleen liikaa tilaa kaupunkikeskustayhdistys Promenadi-Pori ry:n johtopaikoilta, vaan ne on annettu yrittäjille".

Promenadi-Pori ry:n toiminnasta raati nostaa esille erityisesti sen "suurpiirteisen mutta tehokkaan tavan toimia": Yhdistys on sitoutunut keskustan kiinteistöt jäsenyyteensä, ja näin isäntäkiinteistöjen vuokralaiskäyttäjät ovat automaattisesti vuokransa kautta mukana keskustan elävöittämisessä. Vapaamatkustajia ei kortteleihin juuri jää.

Valtakunnallisten likeyritysten paikallisesti väritynyt, innokkaasti keskustaa kehittävä asenne saa raadilta myös kiitosta.

Palkintoraati

Puheenjohtaja Matti Mare ,	TP Keskustakehitys Oy
Sihteeri Marjukka Kulmanen ,	Elävä Kaupunkikeskusta ry
Kaupungit Markku Axelsson , Marja-Leena Monni ,	Suomen Kuntaliitto Kouvolan Ydinkeskusta ry
Kiinteistönomistajat Pekka Timonen ,	SOK
Elinkeinoelämä Henry Klimchevskij ,	Active People Oy

12.2.2005 Joensuu

Joensuun kaupunkikeskusta - hyvä sijoitus!

Joensuun kaupunki ja Kaupunkikeskustayhdistys saavat vuoden 2005 Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon

Valtakunnallinen Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistys luovuttaa Joensuulle kapulan edustaa keskustojen kehittämisen huippua Suomessa. Aiemmin vuotuisen kunnian ovat ansainneet Kajaani, Lahti, Oulu, Kouvola ja Pori.

Joensuussa on ollut käynnissä mittava kehitystyö kymmenen vuotta. Prosessi on ollut näkyvä. Se on tuonut Joensuulle pysyvää hyvää: elävän kävelykeskustan.

Näkyvä ponnistelu on saanut aikaan sijoitushalukkuutta. Kaupungin keskustaan rakennetaan Suomen mittakaavassa hulpeasti: Uutta liike- asuin- ja kulttuuritilaa on syntymässä 51.000 k-m2, miltei puolen Kampin tai Sellon verran, jotka ovat pohjoismaiden mitassa jättihankkeita.

Palkinto Joensuu ei kuitenkaan ansaitse vain uuden luomisesta. Olemassa olevaa keskustaa on merkittäväällä tavalla kehitetty niin fyysisesti kuin toiminnallisestikin. Lisäksi siitä pidetään huolta.

Kaupunki primus motorina

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnon saajaa valittaessa raati tähdensi erityisesti kaupungin roolia kehityksen alulle panijana ja vauhdittajana: "Kaupungin tulee olla primus motor - näin on ollut Joensuussa".

"Kyseessä on valtava työ ja hengenluonti. Ei ole sattumaa, että liike-elämän kiinnostus Joensuun keskustaa kohtaan on ruumiillistunut sijoituksina liiketiloihin ja nyt jo kokonaisten korttelien suomiin uusiin mahdollisuuksiin", toteaa raadin puheenjohtaja Matti Mare.

Vaikka itse kehittämisprosessi on ollut kaupunkivetoista, kiinteistöjen omistajat ovat olleet liikkeellä yhtä jalkaa kaupungin toimijoiden kanssa. Tärkeänä raati pitää myös sitä, että Joensuussa ne joilla on mita sijoittaa, ovat sijoittaneet kotipaikkakuntaan. Korttelihankkeet ovat tästä vakuuttava esimerkki.

Kuivakenttä Oy kelpaa myös esimerkiksi muille kaupungeille. Kyseessä on kiinteistönomistajien yritys, joka pitää kadut sulina lumesta ja jäätä. Kaupunki rakennutti lumensulatusjärjestelmän, mutta kiinteistönomistajat hoitavat kulut. Kiinteistöt ovat myös ajaneet torinaluspysäköinnin toteuttamista, ja olisivat olleet siihen valmiita myös rahoittajina. Hanke kaatui valtuustossa yhden äänen voimalla, joten dramatiikkaa ei Joensuun kehittämisprosessista ole puuttunut.

Palkinnon kriteereistä raati painottaa sitä, että keskustaelämän olosuhteiden tulee kohentua kehittämisprosessin seurauksena. Tämä ehto on toteutunut Joensuussa lukuun ottamatta paikoituskysymyksen pitkäjänteistä ratkaisua. Autojen pysäköinti on ollut ongelma, ja on sitä edelleen. Nyt ongelma on muuntautunut muotoon: torinaluspysäköinti ja miten siihen päästään.

Kolmanneksi, kiinteistöjen ylläpito on ollut tärkeää. "Joensuun keskustasta pidetään huolta. Kun keskustassa kävelee, vaikutelma on, että keskusta on siisti ja huolittu. Tämä ei sinänsä ole ihme, onhan Joensuu ollut edellä jo peruskorjausasioissa." Innostunut henki keskustaa kehitettäessä, luovuus ja tulevaisuuden näkemys tekivät myös vaikutuksen raatiin. Vaikka takaiskujakin on ollut, kehitys on kuitenkin mennyt eteenpäin. "Sen aistii, se näkyy", totesi raadin suulla Matti Mare.

Raati kiinnitti huomiota myös siihen, että suhteellisen pienillä taloudellisilla panoksilla on saatu paljon aikaan. Korttelihankkeisiin satsaukset ylittävät 100 miljoonaa euroa, josta kaupungin osuus jää 5 miljoonaan euroon.

Kaupungin rooliksi on jäänyt lähinnä ketterä kaavoitus. Kortteli No 29, johon on tulossa 20.000 m2 liiketilaa, on kaavoitettu yhtenä paketina.

Citybossin persoona pelissä

Sanomalehti Karjalaisen citybossiksi ristimä Jouni Töyrylä on "virkaikältään" vanhimpia keskustan toiminnanjohtajia - Lahden keskustaisäntä aloitti samoihin aikoihin kymmenisen vuotta sitten.

Cityboss tarttui kaupunkitalan "isännöintiin" poistamalla roskikset näköalapaikoilta ja istuttamalla tilalle kukkakujia, lietsomalla katumaalareita torille ja liehuttamalla kaiken yllä banderolleja. Nuorisotuli tuli mukaan maalaamaan pyörätelineet violeteiksi.

Yhteistyöasenne on pitänyt. Niin nuoret kuin vanhatkin arvostavat kohentunutta kaupunkikeskustaansa eikä ilkeäntuuletta juuri ole.

Kaupunkilaiset ovat kehittämisprosessin aikana jättäneet 5000 aloitetta koskien keskustan parantamista. Pelkästään valaisimista Cityboss keräsi 1001 mielipiteen ilmaisuja. Tuoreen mielipidemittauksen mukaan kävelykeskusta saa yrittäjiltä arvosanan kahdeksasta ylöspäin kaikkien muiden osa-alueiden kohdalla paitsi autojen pysäköinnin, joka saa nelosen.

Kaupunki huolehtii siitä, että Kaupunkikeskustayhdistyksen toiminta on vakaalla taloudellisella pohjalla. On oletettavaa, että Citybossin keskelle torin laidan kävelykatua parkkeeraama citymökki ellei näy niin ainakin kaiuttimensa vuoksi kuuluu jatkossakin ja pitää Joensuun lippua korkealla.

Joensuun malli sopii erittäin hyvin Elävä Kaupunkikeskusta -prosessin esimerkkitaipauksiksi. Matti Mare toteaa, että palkinnon kriteereissä painotetaan mitä eri prosesseista voi oppia, ammentaa. "Joensuussa on ollut viitseliäisyyttä ja oikea asenne, ja koko kylä on saatu mukaan.

Palkinnon - 2005 euroa - tarjoaa tänä vuonna Sponda Oy.

Valtakunnallinen Elävä Kaupunkikeskusta -yhdistys järjestää vuosikonferenssinsa 23.-24. elokuuta Joensuussa tuoden parisataa kaupunkielämän asiantuntijaa ja tarkkailijaa keskustan "baanalle

Palkintoraati

Toimitusjohtaja **Matti Mare** (puheenjohtaja), TP Group Finland Oy – Keskustakehitys

Sihteeri **Marjukka Kulmanen**, Elävä Kaupunkikeskusta ry

Kauppapaikkajohtaja **Pekka Timonen**, SOK

Toiminnanjohtaja **Marja-Leena Monni**, Kouvolan Ydinkeskusta ry

Ravintoloitsija **Henri Klimchevskij**, Active People Yhtiöt

Arkkitehti **Markku Axelsson**, Suomen Kuntaliitto

Kaupunkisuunnittelujohtaja **Olavi Mäkelä**, Porin kaupunki

3.3.2006 Vaasa

Suomen kaupunkikeskustojen kattoyhdistys Elävä Kaupunkikeskusta ry palkitsi Vaasan "Suomen parhaaksi keskusta-udistukseksi 2006".

Vanhan torin alle rakennettu suuri pysäköintilaitos on synnyttänyt Vaasaan näyttävän kävelykeskustan, joka on vetovoimainen myös talvella. Hevoset, linja-autot ja henkilöautot pysäköivät vielä 50 vuotta sitten Vaasan torille. Sitten kukin poistui vuorollaan. Myös torikauppa väisteli, kunnes korkealaatuinen pysäköintilaitos 841 autolle valmistui torikannen alle.

Valintaraadin puheenjohtaja, konsultti Matti Mare perustelee Vaasan valintaa seuraavasti: "Ydinkeskustan rooli koko Vaasan talousalueen voimakkaana keskuksena on nyt vahvistunut. Torinaluspysäköinti tuo asiakkaat sujuvasti aivan ydinkeskustaan. Jalankulkukeskusta jatkaa sujuvasti torin ympäristöön. Huolto liikenteen logistiikka on esimerkillinen"

Vaasan viihtyisässä keskustassa on miellyttävä asioida tai sitten vain oleilla. Ultramodernit rakenteet käyvät vuoropuhelua historiallisen keskustan kanssa. Katuympäristö on muotoiltu ansiokkaasti lähtien pienistä yksityiskohdista.

Vaasan Liikekeskusta ry toiminnanjohtajanaan Tuula Wägar (p. 050 337 8482) on aktiivisesti kehittämistyötä. Hän markkinoi Vaasan liikekeskustaa monipuolisesti tapahtumilla ja mediatuotteilla.

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

Julkista rahaa rakenteelliseen keskustaudistukseen on käytetty 4 milj. euroa. Liike-elämä on panostanut 20 miljoonaa euroa.

Kiinteistönomistajat ovat Vaasassa olleet erityisen aktiivisia, jopa rohkeita. Yrittäjätkin pyrkivät puhaltamaan yhteen hiileen: Tärkeintä on saada asiakas ensin Vaasaan, sitten vasta kilpaillaan keskenään.

Tyylikästä pintaa, Laadukasta Kaupunkitilaa

"Modernien rakenteiden ja vanhojen kiinteistöjen vahvaa vuoropuhelua"

"Paljon graniittia. Risteykset, kulmat, reitit on viimeistelty upeasti"

"Keskustaudistus ulottuu aina palokujille ja liikekorteille sisään"

"Kauppakeskukset kytkeytyvät torinaluspysäköintiin. Hyvä!"

"Keskustassa ja kauppakeskuksissa viihtyy vaikka koko päivän"

"Tyylikkäitä julkisivuväläistuksia on lisätty ja lisätään vielä avokäsitsesti"

"Asuminen on väistynyt ehkä liikaa Vaasan keskustasta - voi olla menetys tulevaisuudessa kaupunkikeskustalle"

Vaasan keskustaudistuksen päävaiheita

- 1990-luvun alussa ensimmäiset kävelykatukokeilut kesäisin
- 1992 kaupunginhallitus hyväksyi torinaluspysäköinnin asemakaavan
- 1994 Nordplan AB:ltä (Nedstam & Reimers) laaja kehittämissuunnitelma
- 1995 torinaluspysäköinnin ensimmäinen vaihe valmistui
- 1997 perustettiin Vaasan Liikekeskusta ry
- 2005 Vaasan kävelykeskusta valmistui (arkkitehtitoimisto Aitoaho & Viljanen)

Elävä Kaupunkikeskusta -palkinnon 2006 kriteerit

- Kehittämisidea ja sen toteutus
- Ideoijat ja toteuttajat
- Kehittämisidean ja toteutuksen vaikutuspiirissä olevat yhteisöt
- Lähtötilanne ja sen tilannekuvaus
- Idean toteutuksen vaikutus

- Miten toteutus tukee kaupunkikeskustan pitkäjänteistä kehittämistä?
- Millä tavalla toteutus tukee monipuolista ja virikkeistä kaupunkielämää?
- Millä tavalla toteutus lisää ko. kaupunkikeskustan painoarvoa?
- Mitä omaperäistä toteutukseen sisältyy?
- Miten toteutus on organisoitu?
- Mitä toteutuksesta on opittu?

Palkintoraati v. 2006:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	TP Group Finland Oy, p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
ravintoloitsija Henri Klimchevskij ,	Active People Yhtiöt
projektipäällikkö Eero Kotovaara ,	Joensuun kaupunki
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajohtaja Pekka Timonen ,	SOK

16.2.2007 Jyväskylä

Suomen kaupunkikeskustojen kattoyhdistys Elävä Kaupunkikeskusta ry palkitsi Jyväskylän "Suomen parhaaksi keskustaudistukseksi 2007". Kilpailun palkintoraati tutustui eri paikkakunnilla useisiin ehdokkaisiin ja valitsi Jyväskylän kaupunkikeskustan voittajaksi.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perustelee valintaa seuraavasti:

"Jyväskylän kaupunkikeskustalla on vahva ja näkyvä asema koko Keski-Suomen maakunnallisena keskuksena. Voimakkaan ja esimerkillisen kävelykadun ympärille on rakentunut vahva ja monipuolinen kaupanrakenne. Kehittämisote koko keskustassa on monipuolinen ja esimerkillinen. Citylogistiikka on toimiva"

Haastava lähtötilanne

Jyväskylän kaupunkikeskusta rajautuu selkeästi ympäristöstään. Maastollinen kehys on pitänyt keskustarakenteen tiiviinä. Eri toimintoja on taitavasti onnistuttu sovittamaan yhteen.

Jäsentynyt keskusta

Jyväskylän keskustan ydin on kaupallinen: aktiivinen kävelykatu, kauppakeskukset, tavaratalot, ravintolat, päivittäistavarakaupat ja kadun erikoisliikkeet. Kaupallisuus näkyy keskustassa.

Kulttuuriakseli niveltää keskustaan nk. "boheemikaupungin", jolla on oma suvaitsevainen käskirjoituksensa. Hallintokorttelillakin on sijansa, kuten vanhan rautatieaseman suojelulla. Hulppea matkakeskus kruunaa keskustakokonaisuuden. Julkinen talous sekä elinkeinoelämä ovat onnistuneet yhdessä Jyväskylässä.

Palkintoraadin kommentteja

- "kehittäminen näyttää vaan jatkuvan Jyväskylässä"
- "Pohjoismaiden parhaita kävelykatuja"
- "monipuolinen ja toimiva ravintolatarjonta"
- "erinomainen kaupallinen paletti, kaikki sormenpäissä"
- "elävä ja tiivis keskusta veden ja harjun välissä"
- "keskustaan pääsee kaikilla liikkumisvälineillä, poikkeuksellisen hyvin polkupyörällä"
- "torin ympäristö hakemassa seuraavia kehitysohjeita"
- "maalainen "Kompassi-hanke" ei ole toistaiseksi toteutunut, muualla maanalla kehitetään"
- "polkupyörien säilytys keskustassa on haaste"
- "orientaatio keskustakortteleiden sisällä voi ulkopaikkakuntalaiselle alkuun olla vaikeaa"
- "yksi Suomen vanhimmista keskustayhdistyksistä on vahvasti kytkeytynyt kaupunkiin ja toimii jälleen pienen tauon jälkeen"
- "tulevaisuuden askelia mm. keskustan valokaava sekä lähiliikenneterminaali"
- "asiakaspysäköinti toimii varsin hyvin ja sen edelleen kehittäminen on meneillään useammalla taholla keskustassa"

Palkintoraati

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	TP Group Finland Oy, p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
ravintoloitsija Henri Klimchevskij ,	Helsinki Citymarkkinointi ry
kaupungininsinööri Timo Martonen ,	Vaasan kaupunki
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajohtaja Pekka Timonen ,	SOK

4.2.2008 Imatra

Suomen kaupunkikeskustojen kattoyhdistys Elävä Kaupunkikeskusta ry on palkinnut Imatran onnistuneesta keskustaudistuksesta.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perustelee valintaa:

"Valtuuston arvovaltainen päätös vuonna 1998 antoi vahvan taustan jatkuvalle kehittämisprosessille. Käytettävissä olevat rajalliset voimavarat on hyödynnetty ja keskitetty erinomaisesti. Kaupallinen keskusta kävelykatuineen ja uusi tori sitä reunustavine liikeyrityksineen on houkutteleva."

Johdonmukaista kehittämistä

Haastavat elinkeinorakenteen sekä väestöpohjan muutokset eivät lannistaneet Imatran, päinvastoin. Kävelykatu avattiin vuonna 1995. Valtuusto keskitti 50-vuotisjuhlapäätöksellään vuonna 1998 kehittämistyön kolmen paikan sijaan yhteen kaupungin keskusta, Imatrankoskeen. Näin keskustaudistus sai johdonmukaisen jatkon. Vuonna 1999 perustettu keskustan kehittämissyhdystys Imiti ry on tuonut sykkeen kävelykeskustaan.

Uusi Koskentori liikekeskuksineen valmistui vuonna 2005. Ensi kesänä saadaan päätökseen toriremontin viimeinen vaihe.

Imatra avaa rajoja, näkökulmia

Imatralla on aina ollut kansainvälinen. Jo sata vuotta sitten kuohuva Vuoksi houkutteli vieraita ympäri maailmaa: Juna toi, Valtionhotelli tarjosi tasokkaan majoituksen. Nyt pietarilaiset ja viipurilaiset ostosmatkailijat ovat löytäneet uudelleen Imatran. Venäläisten yöpymisissä Imatra on toisena heti Helsingin jälkeen, taxfree-myyntissäkin valtakunnan kolmonen. Turvalliseen kaupunkiin on helppo tulla esimerkiksi suurkaupungin viinistä. Ravintoloissa osataan palvella yksilöllisesti: shampanjaa saa myös lasseitain. Ruokalistalta voi löytyä vain venäläisille tehtyjä annoksia.

Palkintoraadin kommentteja:

- "Iha ku enne koton Viipuriss'."
- "Muistatko Imatran legendaariset TT-ajot?..."
- "Valtionhotelli tuo historian siipien havinaa moderniin kävelykeskustaan."
- "Imatralla voi aistia karjalaisen vieraanvaraisuuden."
- "Kaupallinen keskustakuva on linjakas."
- "Kävelykatu aukioineen on viihtyisä talvivalaistuksessaan."
- "Imatralla on osattu profiloitua: Venäläiset ostosmatkailijat shoppailevat ja nauttivat."
- "Esimerkillinen pienehkön kaupungin elävä kävelykeskusta."
- "Vuoksi virtaa vieressä ja kesällä kuohuu komeasti."
- "Heinäkuiset Imatra Big Band Festivaalit on yksi parhaista keskustatapahtumista."
- "Keskustassa kohtaavat kaikki: päiväkotilaiset/seniorit, monikulttuurisuus/tapahtumat."
- "Katetaanko uusi tori joskus tulevaisuudessa?"

Palkintoraati:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	TP Group Finland Oy p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
kaupunginarkkitehti Ilkka Halinen ,	Jyväskylän kaupunki
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajohtaja Pekka Timonen ,	SOK
toimitusjohtaja	
Pokko Lemminkäinen (sihteeri)	Elävä Kaupunkikeskusta ry p. 040 555 3462

19.2.2009 Rauma

Rauma voitti keskustapalkinnon

"Rakastunu Raumaha..."

Suomalaisten kaupunkikeskustojen kattoyhdistys Elävä Kaupunkikeskusta valitsi Rauman vuoden 2009 kaupunkikeskustaksi onnistuneesta ja pitkäjänteisestä keskustaudistuksesta.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perusteli valintaa:

"Rauma voitti muut kilpailuun osallistuneet korkeatasoiset kaupunkikeskustahankkeet 50-kohtaisen vertailutaulukon perusteella. Maailmanperintökohteena olevan puukaupungin kehittäminen on ollut äärimmäinen haaste. Rauma on onnistunut siinä erinomaisesti. Johdonmukainen ja keskeytymätön kehittämisprosessi käynnistyi vuonna 1982. Pohjoismaiden suurin yhtenäinen historiallinen puukaupunkikeskusta valittiin Suomen ensimmäiseksi maailmanperintökohteeksi jo vuonna 1991. Vanha Rauma on nyt houkutteleva ja kukoistaa kaikilla mittareilla mitattuna".

Kaupallisesti toimivien hidaskatujen – Kuninkaankatu ja Kauppakatu – katusulatusten kustannukset on jaettu esimerkillisesti kaupungin ja kiinteistöjen kesken.

Rauman Yrittäjien City-kauppiat ovat saaneet koko keskustan sykkimään kaupallisesti sekä tuottaneet laadukkaita tapahtumia. Näytekkunat ovat nyt houkuttelevia, kaupallinen ilme on linjakkaan tyylikäs. Keskustan erikoisliikkeissä asiominen on elämys.

Rauma tarjoaakin yrityksille erinomaiset mahdollisuudet kehittää edelleen alueen matkailu- ja ravintola-alan palveluja.

Palkintoraadin kommentteja:

- "Yksi Suomen hienoimmista kaupunkimatkakohteista"
- "Rakastunut Raumaan" ei ole vain pelkkä fraasi"
- "Kaupunki sai "lahjaksi" historiallisen puukeskustan - Lahjaa ei hukattu, eikä tulipalo sitä tuhonnut..."
- "Tiivistä, avointa ja laajaa kehittämissyhteistyötä"
- "Kaupunki ja elinkeinoelämä kehittävät sekä kehittyvätkin yhdessä"
- "Lopputulos on omaperäinen, viihtyisä, turvallinen ja kodikas"
- "Vanha puukeskusta toimii ympäri vuoden kaupallisesti päivittäin"
- "Suuryksiköt asiakaspysäköinteen sijoittuvat kävelymatkan päähän"
- "Uudet torikatokset saattavat jakaa mielipiteitä"

Palkintoraati:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	TP Group Finland Oy p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
kaupunginarkkitehti Kimmo Hartikainen ,	Imatran kaupunki
toimitusjohtaja Timo Lappi ,	Matkailu- ja Ravitsemuspalvelut Mara ry
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajohtaja Pekka Timonen ,	SOK
toimitusjohtaja	
Pokko Lemminkäinen (sihteeri)	Elävä Kaupunkikeskusta ry p. 040 555 3462

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

17.2.2010 Kotka

Elävä Kaupunkikeskusta ry antoi vuoden 2010 keskustapalkinnon Kotkalle esimerkillisestä keskustauudistuksestaan haastavassa toimintaympäristössä.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perusteli valintaa seuraavasti: "Kotka voitti kilpailun palkintoraadin 50-kohtaisen vertailutaulukon perusteella. Merikaupunki luovuttaa nyt maailmalle luovuttaa. Lukuisat tapahtumat hyödyntävät Kauppatoria. Meripäivät on Suomen suurin kaupunkitapahtuma 250 000 vieraineen.

Vaikka kauppakeskus Pasaatin kaavoitukseen kului neljä vuotta, se on nyt kaupallisen tarjonnan kulmakivi. Kauppatorin alle toteutettu asiakaspysäköintilaitos avasi uuden ajan Kotkansaaren kaupalliselle keskustalle. Sen ovat venäläisetkin ostosmatkailijat ilolla löytäneet.

Palkintoraati pohti Kotkan valintaa voittajaksi pitkään. Keskustojen kehittäminen haluttiin nähdä nyt laajemmin – kaikki kohteet eivät suoraan kytkeydy kaupalliseen ydinkeskustaan kuten kansainvälisen tason uusi Merikeskus Vellamo jo 100 000 ylittävine vierasmääriineen. Suomen Puuvenekeskus ja Veistospuisto tuovat myös väkeä Kotkansaarelle ja siten myös kaupalliseen ydinkeskustaan.

Kotkan Kauppatie ry (perustettu 2006) kokoaa voimat yhteen ja tekee ansiokasta ja laajaa yhteismarkkinointityötä. Kaikki Kotkan markkinointiesitteet ovat upeita. Monimuotoisen Kotkan luova ja aktiivinen kehittäminen jatkuu ja kantaa kaus tulevaisuuteen".

Palkintoraadin kommentteja:

- "Satsauksia yli 100 miljoonalla eurolla"
- "Meren ympäröimä ja puistojen ryydittämä"
- "Taustalla historian havinaa ja merinostalgiaa"
- "Vahva kotkalainen itsetunto ja identiteetti, josta mm. "Junnu" Vainio on tehnyt maankuulun"
- "Useita aktiivisia kehittämistöjä sekä kansainvälistä ulottuvuutta ympäri Itämeren"
- "Merikeskus Vellamo on kuin rantautunut "Lentävä hollantilainen" – eivätpä entisajan merimiehet uskoisi nyt silmiään laskeutuessaan puolilta öin alas Kairon portaita"
- "Kauppatorin taidokkaat graniittipäällysteet"
- "Laadukasta ja viihtyisää keskusta-asumista"
- "Legendaarinen Merihotelli on asuinkäytössä"

Palkintoraati:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	TP Group Finland Oy p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
kaupunkisuunnittelupäällikkö Juha Eskolin ,	Rauman kaupunki
toimintajohtaja Timo Lappi ,	Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajoht. (eläkk.) Pekka Timonen ,	SOK

1.3.2011 Kokkola

"Merestä nousi kaupunki..."

Valtakunnallinen Elävä Kaupunkikeskusta ry palkitsi 46 000 asukkaan Kokkolan onnistuneesta ja kokonaisvaltaisesta keskustauudistuksestaan. Monipuolinen ja hieno kaupunkikeskusta on nyt esimerkiksi Suomen kaupunkikeskustoille.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perusteli voittajaa puoli vuotta kestäneen valintaprosessin perusteella: "Kokkola voitti palkintoraadin 54-kohtaisen vertailutaulukon perusteella. Tuloksellinen kehittämistyö on vaatinut laajaa pitkäjänteistä asennetta ja sitoutumista. Kokkolassa uskotaan yrityksiin niiden toimialasta riippumatta. Ideoita ei torjuta vaan etsitään keinoja toteuttaa ne yhdessä.

Kävelykeskustaan on kiinnitetty paljon huomiota. Materiaalit ovat laadukkaita ja kestäviä. Kadut, aukiot, tori ja historialliset rakennukset on sovitettu yhteen hienovaraisesti. Kävelykeskustan liikenneverkon rakenne palvelee nyt asiakkaita, yrittäjiä ja kiinteistönomistajia. Kaupan ja palveluiden sijoittuminen on tasapainossa eri liikennemuodoilla keskustaan saapuille.

Kesäinen kukkaloisto on jo Kokkolan kaupunkikeskustan oma tavamerkki. On niin runsas ja kaunis, että saa olla rauhassa kaikkien ihailtavana.

Jo 10 vuotta toiminut keskustayhdistys City Kokkola ry on onnistunut erinomaisesti tehtävässään. Se on luonut ympärivuotisen tapahtumien sarjan keskustaan".

Palkintoraadin kommentteja:

- "Katutilan toteutus on korkeatasoista mm. uusine myyntikojuineen"
- "Uudenkarhea kauppakeskus Chydenia on iso maakunnallinen kauppaveturi"
- "Kokkolassa on kodikasta liikkua samalla oppien kaupungin historiaa"
- "City-kirjasto" on todellinen kaupunkihelmi – liittyy esimerkillisesti elävään kävelykaupunkiin"
- "Aina myös uutta putkeen – Kokkolassa ei jääda laakereilla lepäämään"
- "Kehittyvät Suntti, tori ja musiikkitalo vahvistavat tulevaisuudessa vielä lisää keskustaa"
- "Rautatieasemakin on osa keskustaa"
- "isot ammottavat kauppojen huoltoaukot puuttuvat kaupunkikuvasta lähes täysin"
- "Kesän asuntomessujen aikana ei revitä yhtään katua auki"
- "ympärivuotista kävelykatua täydentää kesäkävelykatu"
- "Asiakaspysäköinti on hajautettu..."
- "Kaupunkikuvassa poikkeaviakin rakennuksia..."

Palkintoraati:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	Niras Oy p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
kaupunginarkkitehti Lars Olsson ,	Kotkan kaupunki
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajoht. (eläkk.) Pekka Timonen ,	SOK

1.2.2012 Mikkeli

"Mikkelin maan mainioin keskustaaudistus..."

Valtakunnallinen Elävä Kaupunkikeskusta ry palkitsi 47 000 asukkaan Mikkelin vaikuttavasta keskustaaudistuksestaan. Se on toteutettu esimerkillisenä yhteistyönä Mikkelin kaupungin, keskustayhdistys Mikke ry:n sekä paikallisen elinkeinoelämän kanssa: Keskustan kehittämisjuna on edennyt raiteillaan pitkälle. Yksityiset kuin julkiset vaunut ovat yhdessä.

Kokonaispanostus 153 miljoonaa euroa keskustaan on merkittävä. Kaupungin osuus siitä on noin 10 %. Jo vuosina 2002 – 2005 yhdessä kaupunkilaisten kanssa tuotettiin juureva "City 2010" -visio. Se toteutuikin lähes sellaisenaan!

Moderni matkakeskus, tyylikkää uudet kauppakeskukset Akseli (vuoden kauppakeskus Suomessa 2010) ja tuliterä Stella ovat vetureita. Yksi Suomen elävimmistä ympärivuotisista toreista, kävelykeskusta Hallituskadun kävelykadun salustusjärjestelmineen sekä Suomen uudenaikaisin toriparkki (630 autopaikkaa) tekevät Mikkelin keskustasta esimerkillisen joka suhteessa. Kauppahalli on rakennuksena erikoisuus, elävät taatelipalmut jopa pieni ihme. Mikkelin huikea keskustaaudistus on nyt vaikuttanut vahvan myönteisesti myös kaupungin maineeseen (lähde: Taloustutkimus Oy).

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perusteli voittajaa puoli vuotta kestäneen valintaprosessin perusteella seuraavasti: "Mikkeli voitti palkintoraadin 54-kohtaisen vertailutaulukon perusteella. Mikkelissä on saatu aikaiseksi laaja ja samanaikaisesti yhtenäinen keskusta-alue. Kehittämistyö on toteutettu kaupungin ja elinkeinoelämän kanssa. Torin alla oleva keskustapysäköintilaitos kytkeytyy säävapaasti kaupakiinteistöihin. Näkymä pitkin Hallituskadun kävelykatua, etenkin kun kesäterassit ovat paikoillaan, on hieno. Torin "Muikku" sopii kokonaisilmeeseen "savupiippuineen". Kauppakeskus Akseli on kodikas. Stella yhdistää tori- ja puistonäkymän. Tähtitori on luonteeltaan avointa julkista tilaa. Kauppahalli on varsinainen "innovaatio". Uusi keskusta-asuminen vahvistaa myös kaupunkikeskustaa.

Palkintoraadin kommentteja:

- "Torin ja kävelykadun täydellinen liitto"
- "Matkakeskuskin on lähes torilla"
- "Moderni Mikkeli – Suomen Milano?"
- "Taatelipalmut ovat kesällä ulkona kävelykadulla, nyt talvella sisällä"
- "Jatkuva uudistaminen jatkuu ja jatkuu"
- "Kaikki kiinteistöt eivät kytkeyntyneet maan alta toriparkkiin..."
- "Kävelykeskusta ytimessä pari passiivista virastorakennusta..."
- "Silta, satama ja sillo: niissä on tulevaisuudessa tuumittavaa..."

Palkintoraati:

konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	Niras Oy p. 0500 422 374
arkkitehti Markku Axelsson ,	Suomen Kuntaliitto
kaupunginarkkitehti Veli-Pekka Koivu ,	Kokkolan kaupunki
toiminnanjohtaja Marja-Leena Monni ,	Kouvolan Ydinkeskusta ry
kauppapaikkajoht. (eläkk.) Pekka Timonen , SOK	
toiminnanjohtaja	
Pokko Lemminkäinen (siht.)	Elävät Kaupunkikeskusta ry p. 040 555 3462

19.2.2013 Kemi

"Kemin pieni iso ihme..."

Kemi on tunnettu satamakaupunki ja merellinen portti Lappiin kuten Suomen lumilinna- ja sarjakuvakaupunki. Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi nyt 22 000 asukkaan Kemin onnistuneesta ja taitavasta keskustaaudistuksestaan.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare perusteli voittajaa puoli vuotta kestäneen valintaprosessin perusteella seuraavasti:

"Kemi voitti palkintoraadin 54-kohtaisen vertailutaulukon perusteella. Päämäärätietoinen asennemuutos, tunnelma ja hyvä tuuli vahvistavat aina kilpailukykyä, vaikka kehittäminen olisi taidealajahtaassa taloudellisessa ja kaupallisessa tilanteessa. Kemi antaa esimerkkiä kaikille pienemmille kaupungeille. Keskustayhdistyksen ja kaupungin yhteistyö on esimerkillistä. Kävelykatu, Täiköntori ja talvivalaistus ovat vahva rakenteellinen ensimmäinen vaihe. Ne tuovat valoa muulle keskustankehittämiselle."

Kemitiimi ry:n toiminnanjohtaja Ari Orava on supliikkimies ja keskustaveturi. Vanhan liiton keskustavirtuosi ymmärtää yrittäjää. Hän osaa keskustatapahtumia kesät ja vaativat talvet.

Kemi on osannut suunnata rakennetukea taitavasti ydinkeskustansa kohentamiseen ja yhteistyöhön. Keskustassa paikallisuus on huomioitu kävelykatutilaa jäsentävillä ja suojaavilla säikeillä. Isoja betonilaattoja on käytetty katupäällysteenä. Kuvanveistäjä Sauli Miettusen ympäristöteos antaa luonnetta ja iloista ilmettä, huumoriakin.

Aktiivinen kehitystyö avaa nyt mahdollisuuksia kauppakeskus- ja liikekiinteistötoimituksille, myös Kemissä – pääoman tuottotavoitteet saavutetaan vain investoinneilla ja markkinointityhteistyöllä, yhdessä.

Palkintoraadin kommentteja:

- "Kemistä hyödyntämismallia jokaiseen pieneen kaupunkikeskustaan"
- "Taitava yhdistelmä kulttuuriperintöä ja viihtyisyyttä, pohjaa uudelle kaupunkimaineelle"
- "Kemin lumilinna ja arktinen Pohjanlahti jo käsitteitä kansainvälisessäkin matkailussa"
- "Merellisyys ja pohjoisuus ovat Kemin kaupunki-imagon aitoja, keskeisiä identiteettitekijöitä"
- "Kantakaupunki ja avomeri ovat mahdollisuus sekä haaste keskustarakenteen kehittämiselle"
- "Miten vahvaa sarjakuvaperinnettä voisi hyödyntää jatkossa kaupunkikuvassa?"
- "Tulevaisuudessa lisättävä liikenteen harmonisointia kävelyn ja pyöräilyn hyväksi?"
- "Kaikki liikekiinteistöt jo mukaan?"

Palkintoraati:

johtava konsultti Matti Mare (puheenjohtaja),	Niras Oy, p. 0500 422 374
kaavoituspäällikkö (eläkk.) Pertti Räsänen ,	Mikkelin kaupunki
toiminnanjohtaja Reijo Saksa ,	Kotkan kaupatie ry
rakennusneuvos Aulis Tynkkynen ,	Ympäristöministeriö
toimitusjohtaja Lasse Yrjänä ,	Kauppatieto Oy
toiminnanjohtaja	
Pokko Lemminkäinen (siht.),	Elävät Kaupunkikeskustat ry

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

27.2.2014 Kuopio

"Kuopion keskusta on mualiman napa..."

Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi Kuopion onnistuneesta ja taitavasta keskustaudistuksesta. Yliopistokaupunki on kehittänyt keskustaansa johdonmukaisesti useita vuosikymmeniä yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Torinaluspsykoiintiin varauduttiin jo 1970-luvulla.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare ihailee sitä, että keskustan kehittäminen on kytketty Kuopion muuhun kaupunkirakenteeseen lähiöineen ja asuinalueineen. Kaavoitus on ollut kokonaisvaltaista, näkemysellistä ja johdonmukaista tukeutuen mm. joukkoliikenteeseen. Ymmärrystä on ollut myös autoriippuvuudelle. Laajan kauppatorin alla oleva Suomen suurin toriparkki palvelee maakunnasta saapuvia asiakkaita.

Ydinkeskustan historiallinen rakenne on Kuopiossa taitavasti huomioitu. Rännikatuverkosto on ainutlaatuista "kävelykaupunkia". Se käsittää 23 korttelia pituudeltaan noin 10 kilometriä mahdollistaen myös pitkiä näkymiä Kallavedelle. Kaupungin suhde upeaan järvimaisemaan korostuu Saaristokaupungin yhteydessä.

Yhdistämällä keskustaan satama, Väinölänniemi, Kuopionlahti, Keskuskenttä, Valkeisen lampi ja Kuntolaako on syntynyt houkutteleva kokonaisuus: kaupallisia palveluita, tiivistä asumista, työpaikkoja, kulttuuria ja ajanvietettä. Torilta on vaivattomat yhteydet keskustan kauppakeskuksiin. Kauppahallin uudistus on onnistunut. Näköalakahvila liittää sen hienosti toriin, joka on säilytetty talvitorikäytössä lumineen ja lasten kelkkamäkiineen.

Palkintoraadin kommentteja:

"kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys tj. Pasi Kauppisen johdolla vaalii laajaa yhteistyötä"
"Kuopiossa on lumipalloilmiö: vuosikymmenien investoinnit yhteensä noin 250 milj. euroa"
"Keskustan ruokaravintolat ja kahvilat ovat hyvin saavutettavissa, iltaravintolakatu toimii"
"Joukkoliikennejärjestelyt torin sivulla ovat erinomaiset"
"Toriparkin sisään- ja ulosajot kahdesta pääsuunnasta ovat selkeät"
"Torin kiveys on toteutettu kiinnostavasti kuopiolaiset mukaan ottaen historiaa kunnioittaen"
"Vaikuttava elokuva- ja viihdekeskus"
"Keskusta-asumista lisätään edelleen, hyvä!"
"Katusulatusosuudet helpottavat talviliikunnasta"
"Tunnetut veistokset Veljmies ja Siskotyttö saavat seurakseen vielä Oksapojan"
"Legendaarinen Sokoksen kongi uudistettiin"
"Matkakeskus liitetään tulevaisuudessa Puijonkadun välityksellä keskustaan"
"Torinalaisten liiketilojen menestys vie hieman aikaa"

Palkintoraati:

johtava konsultti
Matti Mare (puheenjohtaja), Niras Oy, p. 0500 422 374
toiminnanjohtaja **Reijo Saksa**, Kotkan kauppatie ry
rakennusneuvos **Aulis Tynkkynen**, Ympäristöministeriö
kansliajohtaja **Jukka Vilen**, Kemlin kaupunki
toimitusjohtaja **Lasse Yrjänä**, Kauppapatio Oy
toiminnanjohtaja
Pokko Lemminkäinen (siht.), Elävät Kaupunkikeskustat ry

13.2.2015 Hyvinkää

"Lämmin kivisydän vihreiden keskellä"

Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi Hyvinkään keskustaudistuksesta, jossa on ajallista syvyyttä ja vahvaa paikallisuutta. Rautatiekaupunki on kehittänyt vaikuttavasti keskustaan viimeiset 10 vuotta tiivistämällä ja tiivistymisellä. Yhteistyötä on tehty yhdessä elinkeinoelämän kanssa taitavien kumppanuuksien avulla. Kaupungin asema on luontevan itsenäinen pääkaupunkiseudun tuntumassa.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare ihailee Hyvinkäästä siitä, että se on osannut aina ennakoida asioita sekä valmistellut erinomaisesti kaikki suunnitelmansa. Jo 1960-luvulla syntyi idea keskustakorttelista. Kauppakeskus Willa Prismoineen valmistuikin 2013. Lopputulos on ainutlaatuinen yhdistelmä aukioita ja viheralueita kattavine kauppa- ja kulttuuripalveluineen. Kaupungintalon sijoittaminen entiseen villatehtaaseen on esimerkillinen "lipunkantajateko".

Monipuolisen keskustan tilasarjakokonaisuus on syntynyt tietoisien suunnittelun tuloksena. Mukana on nyt hyvin erilaisia ja eri-ikäisiä osatekijöitä, jotka on kudottu luontevasti yhteen.

Hyvinkään kaupunkiyhdistys ry on luonut menestyksestä yhteistyötä tapahtumajärjestäjien ja yritysten välille toiminnanjohtaja Pekka Paakkalan johdolla. Monipuolinen toritoiminnan kehittäminen on lisännyt keskustan vetovoimaa. Harrastus- ja järjestötoimijoiden kytkeminen mukaan on luonut uutta yhteisöllisyyttä ja paikallisuutta.

Hyvinkää on taitavasti osannut kytkeä myös asuntotuotannon keskustan kehittämiseen niin palvelukortteleissa kuin välittömästi niiden ulkopuolella.

Palkintoraadin kommentteja:

"Melkoinen kehittämisspursi 10 vuodessa, jopa hämmäntävä!"
"Asuntomessut 2013 toivat valtakunnallista näkyvyyttä"
"Rautateitä vuodesta 1860 ja teollisuutta, mutta nyt elävä kaupunkikeskustakin"
"Hyvää tuuriakin, kun ajoitukset osuivat nappiin"
"Kaupunki otti ja piti itsellään kehittämisjohtajuuden"
"Suunnitteluvaihtoehtoja ja paljon vaihtoehtoja, mutta omistaja ei liikaa"
"Nyt ihmisenkokoista kaupunkiympäristöä eikä yhtä "klönttiä"
"Tapahtuma-aukio korvaa puuttuvan kävelykadun"
"Kehitystyö on kesken länsipäässä eli rautatieaseman suunnassa"

Palkintoraati:

johtava konsultti
Matti Mare (puheenjohtaja), Retail Flow Finland Oy, p. 0500 422 374
rakennusneuvos **Aulis Tynkkynen**, Ympäristöministeriö
kansliajohtaja **Jukka Vilen**, Kemlin kaupunki
toimitusjohtaja **Lasse Yrjänä**, Kauppapatio Oy
asiantuntija **Pasi Kauppinen**, Kuopion kaupungin nimeämä
toiminnanjohtaja
Pokko Lemminkäinen (siht.), Elävät Kaupunkikeskustat ry, p. 040 555 3462

15.3.2016 Tampere

"Ydin hehkuu Pohjoismaiden suurimmassa sisäkaupungissa"

Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi Tampereen kaupunkikeskustan onnistuneista uudistuksistaan. Niissä on vahvaa paikallisuutta sekä loistavaa kokonaissuunnittelua. Tampereella kehittämissuunnitukset ovat suuntautuneet kaupungin ytimeen. Pohjoismaiden suurin sisäkaupunki on viimeiset 10 vuotta kehittänyt aktiivisesti keskustaansa tiivistämällä ja tiivistymisellä. Tuloksellista yhteistyötä on tehty yhdessä elinkeinoelämän kanssa taitavien kumppanuuksien avulla. Kaupungin itsenäinen asema on vahvistunut lisää reilun tunnin päässä pääkaupunkiseudusta.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare ihailee kukoistavaa Tampereen keskustaa. Ideat ovat toteutuneet. Nyt on näyttöä, johon kaikki voivat tutustua opiksi ottaen. Tampere on keskustankehittäjien malliesimerkki Suomessa.

Tampere Tunnetuksi ry on Suomen vanhin kaupunkiyhdistys. Se on tehnyt jo 50 vuotta keskustan kehittämissuhteistyötä vuorovaihteisesti. Keskustaa markkinoidaan yhtenä suurena kauppakeskuksena. Vaikuttavien Valoviikkojen ja Kukkaisviikkojen lisäksi luodaan lisää uusia tapahtumia.

Tampereella keskustan kehittämisstrategia on ollut juurevaa. Se on luonut edellytyksiä yksityisille kiinteistösiiojituksille. Suomen toiseksi suurin markkina-alue turvaa kiinteistö-sijoittajien kiinnostuksen. Uudistunut Koskikeskus, Stockmann, Sokos sekä rakentuva Ratinan kauppakeskus ankuroivat keskustaa. Kiinteistösiiojittajien mielenkiinto säilyi näin tulevaisuudessakin. Suomen korkein tornihotelli on 25-kerroksinen. Se on nyt ykkösaamerkki osana historiallisia veturitaloja. Näin menneisyys ja tulevaisuus kohtasivat sovussa. Maanalainen pysäköintijärjestelmä tukee kaupan menestymistä. Muutkin suurhankkeet kuten kaupunkiraitiotie eli ratikka, rantaväylän tunneli, asemakeskus sekä monitoimiareena tukevat keskustan ylivetoimaaisuutta.

Palkintoraadin kommentteja:

"Hämeenkatu on ja pysyy tamperealaisten kohtaamispaikkana"
"Kaikki kehittäminen on suunnannut kohti yhtä maalia eli elävää kaupunkikeskustaa"
"Kolmikantayhteistyö (kaupunki/elinkeinoelämä/asukkaat) on ollut esimerkillistä"
"Tampereen tapahtumallinen kaupunkikeskusta sekä näiden tapahtumien taitava viestintä"
"Arkkitehtuurin taso kiitettävää"
"Suomen korkein tornihotelli on ylväs maamerkki"
"Hämpin parkki on rauhoittanut ydinkeskustan ajoliikennettä"
"Rohkeita liikennejärjestelyjä – Hämpin parkki, Kunkun parkki, Hämeenkatu, ratikka..."
"Ei Tampereen keskusta silti ole valmis..."
"Joukkoliikennemelu Hämeenkadulla..."

Palkintoraati:

johtava konsultti **Matti Mare** (puheenj.)

kaavoituspääällikkö **Anne Jarva**

rakennusneuvos **Aulis Tynkkynen**

toimitusjohtaja **Lasse Yrjänä**

keskustayhdistysasiant. **Pasi Kauppinen**

toiminnanjohtaja **Pokko Lemminkäinen** (siht.) Elävät Kaupunkikeskustat ry
p. 040 555 3462

Retail Flow Finland Oy,
p. 0500 422 374

Hyvinkään kaupungin nimeämänä

Ympäristöministeriö

Kauppatieto Oy

Elävät Kaupunkikeskustat ry:n nimeämänä

Elävät Kaupunkikeskustat ry
p. 040 555 3462

14.2.2017 Helsinki

"Metropolimme ydin on uudistunut ja uudistuu elämyksellisesti"

Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi Helsingin kaupunkikeskustan monitasoisista ja -puolisista uudistuksistaan. Niitä on tehty aktiivisesti viimeinen neljännesvuosisata. Näkyvä kehittäminen vain jatkuu.

Juhlavuonna 2017 Helsingin eurooppalainen keskusta on persoonallinen, viihtyisä, kilpailukykyinen, matkailullinen ja myös turvallinen.

Historia, nykyisyys ja tulevaisuus limittyvät upeasti pääkaupungissamme vuodelta 1812. Jokaisen on helppo löytää kävelen(!) keskustan kaikki kaupat, ravintolat terasseineen sekä kulttuurielämykset. Kaikki on tiiviisti reilun parin sadan metrin säteellä. Tämä ylivoimaista Helsingin keskustan jopa muista Pohjoismaiden pääkaupungeista. Kävijäkokemus on stadissamme upea.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare ihailee Helsingin keskustan kaupallista sykkettä:

"Keskusta valaisee koko metropolin. Kaikki tiet, liikennevälineet ja merkin johtavat Helsingin keskustaan.

Kauppa jäi ja pysyy keskiössä. On Suomen ykköskaupapaikka."

Vuosittainen tapahtumallisuus on hienoa. Historiallinen Engelin luoma Senaatintori voi tarjota "Pop up"-näyttämön kansainväliselle Idols-tähdelle, Euroopassa noteeratuille Tuomaan markkinoille sekä Lux Helsingillekin. Museaalisuus ei kahlitse tulevaisuutta. Kaupungin ja elinkeinoelämän yhteistyö ei aina ole helppoa, mutta onnistuu Helsingissä. Mikä ei mahtunut maan päälle, siirrettiin maan alle kuten huoltomaailma ja laajat pysäköintijärjestelmät.

Helsinki City Markkinointi ry on Suomen vanhimpia kaupunkiyhdistyksiä. Se vahvistaa vahvoine jäsenyhteisöineen rikastavaa yhteistyötä. Legendaariset joulunauvukset alkoivat jo 1940-luvun lopulla. Juhlavuoden joulunauvausta (jo 69. kerta) koko Suomi odottaa.

Palkintoraadin kommentteja Helsingin keskustasta:

"Pitkäjänteinen kaupunkikulttuuri, -suunnittelu ja kansainvälistyminen ovat kehittämisen ydin"
"Helsinki City Markkinointi ry tekee erinomaisesti kukoistavaa yhteistyötä tapahtumillaankin"
"Keskustassa on jo kansainvälisesti mielenkiintoiset taidemuseot" (ilman Guggenheimiakin...)
"Elegantti Keskuskatu on Suomen parasta julkista kaupunkitilaa matemaattisine kuvioineen"
"Pohjois-Esplanadilla on herkkää parisisäistunnelmaa jokaisena vuodenaikana"
"Upeat talvalaistukset ovat keskustan uusimpia herkkukarkeja"
"Kampin hiljainen puukappeli on erikoisuus kaiken muun sutinan keskellä"
"Ratikoiden kilke ja kolke kuuluvat elävään metropoliin ja pääkaupunkikeskustaan"
"Lasipalatsi oli alun perin väliaikainen: miten käy Altaalle ja Katajanokan maailmanpyörälle!"
"Hienolle Keskuskadulle on ehkä luotava tasokas irtokalusteohjeistus"
"Länsimetron aukeamista odotetaan lämmöllä kuten Keskustakirjastoa sekä Amos Rexiä!"
"Keskustatunneli toteutuu..."

Palkintoraati:

johtava konsultti **Matti Mare** (puheenj.)

keskustayhdistysasiant. **Pasi Kauppinen**

hankekehityshlö **Minna Seppänen**

rakennusneuvos **Aulis Tynkkynen**

toimitusjohtaja **Lasse Yrjänä**

toiminnanjohtaja **Pokko Lemminkäinen** (siht.) Elävät Kaupunkikeskustat ry p. 040 555 3462

Retail Flow Finland Oy, p. 0500 422 374

Elävät Kaupunkikeskustat ry:n nimeämänä

Tampereen kaupungin nimeämänä

Ympäristöministeriö

Kauppatieto Oy

Elävät Kaupunkikeskustat ry p. 040 555 3462

Elävä kaupunkikeskusta -palkinnot

14.2.2018 Lappeenranta

Lappeenrannan kaupunkikeskusta on Suomen paras 2018

"Monitasoisesti kehittyvän keskustan hulinasta löytyy ripaus hiljaisuuttakin"

Valtakunnallinen Elävät Kaupunkikeskustat ry palkitsi Lappeenrannan kaupunkikeskustan onnistuneesta kehittämistyöstä. Kaupunki ja elinkeinoelämä ovat tehneet yhdessä molempia rikastuttavaa esimerkillistä yhteistyötä. Kaupunkitila on tiivistynyt taitavilla rakentamisimpulsseilla. Kaikki keskustassa on käden ulottuvilla. Pysäköintihallit varmistavat elinvoiman. Tuloksellinen kehittäminen jatkuu. Elävä kaupunkikeskusta on hyvässä vaiheessa.

Lappeenrannan keskusta on nyt poikkeavan moni-ilmeinen ja jännittävän houkutteleva mm. kaikkein laadukkaine kauppapalveluineen. Venäläiset ostosmatkailijat ovat osaltaan ylläpitämässä kauppatarjontaa. Vuosittain on jopa 1,2. miljoonaa ulkomaista vierasta. Elinvoiman kehitys keskustassa on viime vuosina ollut Suomen huippua.

Palkintoraadin puheenjohtaja Matti Mare vaikutti Lappeenrannan keskustasta: Se on nyt yleistoimiva, palvelukykyinen, viihtyisä, esteettinen ja kaupallinen. Se syntyi johdonmukaisen, pitkäjänteisen kaavoitustyön tuloksena. Historia, puistot, rakennussuojelu sekä maastonmuodot toivat haastetta. Liikenne hoituu silti hallitusti: Omaperäinen liikenneympyrä näyttää toimivan, lumimyräkässäkin. Pyöräily on arvossaan. Näkymät Saimaalle huikaisivat vierailijaa.

Aktiivinen kaupunkitilaraja on Lappeenrannassa vajaan kilometrin pituinen kietoutuen Kirkkopuiston ympärille: Lappeen Marian kirkon idylliä ja Suomen laajinta sankarihautausmaata ympäröi hulina. Kuumimmassa ytimessä on uudistettu ja laajennettu kauppakeskuskokonaisuus. Se vahvistaa keskustarakennetta kytkeytyen suoraan ultramoderniin kaupunginteatteriin.

Monimuotoinen ravintolamaailma on vanhemman kaupunkikeskuksen voimatekijä. Siellä on monipuolinen iltaelämä.

Nivelalueelta löytyy kauppatori persoonallisine myyntikojuineen. Elävä satama on hieno kesämaailma. Sen ääreen on helppo laskeutua vilvoittelemaan Saimaan aavoilta ulapoilta. Kaupunkitilan kruunaa historiallinen linnoituskukkula matkailuhoukutuksineen.

- Lappeenrannassa on Suomen paras tax free -myynti suhteutettuna asukaslukuun
- uusittu kauppakeskus kytkeytyy kaupunginteatteriin ja 550 säävapaaseen autopaikkaan
- yksi Suomen kokeneimmista toiminnanjohtajista Johanna Ruotsi koordinoi keskustayhteistyötä
- keskustayhdistys Lakes ry on toiminut vuodesta 2000 luoden nyt uusia kehittämishankkeita
- omaperäinen Art & Bars -ravintolatapahtuma on vahvassa kehitysvaiheessa
- keskustaan muuttaa koko ajan uusia "urbeja" uusiin kerrostaloihin
- keskustan kehittämiseen panostetaan joka vuosi lisää
- kävely-ystävällisen tiiviin ytimen lisävahvistaminen ja laajentaminen?
- miten saadaan matkakeskus kytkeytyä vahvemmin keskustaan?
- jalankulkyhteys IsoKristiinan ja Gallerian välillä on kattamatta?
- yliopisto näkymään keskustan kaupunkikuvaan?
- Lappeenrannassa on Suomen paras tax free -myynti suhteutettuna asukaslukuun
- uusittu kauppakeskus kytkeytyy kaupunginteatteriin ja 550 säävapaaseen autopaikkaan
- yksi Suomen kokeneimmista toiminnanjohtajista Johanna Ruotsi koordinoi keskustayhteistyötä
- keskustayhdistys Lakes ry on toiminut vuodesta 2000 luoden nyt uusia kehittämishankkeita
- omaperäinen Art & Bars -ravintolatapahtuma on vahvassa kehitysvaiheessa
- keskustaan muuttaa koko ajan uusia "urbeja" uusiin kerrostaloihin
- keskustan kehittämiseen panostetaan joka vuosi lisää
- kävely-ystävällisen tiiviin ytimen lisävahvistaminen ja laajentaminen?
- miten saadaan matkakeskus kytkeytyä vahvemmin keskustaan?
- alankulkyhteys IsoKristiinan ja Gallerian välillä on kattamatta?
- yliopisto näkymään keskustan kaupunkikuvaan?

Palkintoraati:

johtava kauppa-asiantuntija

Matti Mare (puh.johtaja)

Retail Flow Finland Oy, p. 0500 422 374

arkkitehti **Anne Karpinen**

Helsingin kaupunki -31.10.2017

keskustayhdistysasiantuntija

Pasi Kauppinen

Elävät Kaupunkikeskustat ry:n nimeämä

rakennusneuvos emeritus

Aulis Tynkkynen

Ympäristöministeriö -31.12.2017

kiinteistöasiantuntija, tj.

Lasse Yrjänä

Kauppatieto Oy

toiminnanjohtaja

Pokko Lemminkäinen (siht.)

Elävät Kaupunkikeskustat p. 040 555 3462

19.3.2019 Vantaa

Tikkurila on timantti Vantaan kaupunkihelminauhassa VANTAALLE KAUPUNKIKESKUSTAPALKINTO 2019

Vantaa on Suomen neljänneksi suurin kaupunki (228 000 asukasta). Vantaa on monta "kaupunkia". Se koostuu jopa kahdeksasta yksilöllisestä keskustasta. Kehärata sitoo niitä yhteen. Vantaa on luonut omaperäisen kaupunkiprofiilin metropolialueella. Vantaa on Suomen "joukkoliikumiskaupunki" junineen, busseineen, takseineen, jopa lentoliikenteineen.

EKK:n palkintoraadin puheenjohtaja Matti Maren mielestä kehittäminen on ollut suuri, pitkä ja vaikuttava prosessi, ei yksin Vantaan, vaan koko metropolialueen kannalta. Vantaa on ansainnut vuoden 2019 keskustapalkinnon ennakkoluulottomista toimistaan. Ne palvelevat metropolialueen yhteistyötä ja vahvistavat kaikkien neljän kaupungin kilpailukykyä kansainvälisestikin. Vantaa on edelläkävijä verkostokaupunkistrategian kehittäjänä Suomessa.

Tikkurila koetaan koko Vantaan pääkeskustaksi. Se on vanha, arvostettu markkinapaikka ilman liian jyrkää historiaa. Tikkurila kohosi viidessä vuodessa Vantaan kaupunkimaa-merkiksi. Tikkurilassa on nyt yhteensä 176 kauppaa ja ravintolaa. Niiden osuus kaikissa liikeiloista on vahva (57.14 %). Tyhjiä liikeiloja on 2 % alle valtakunnallisen keskiarvon (lähde: elinvoimatutkija Martti Wilhelms / 050 538 4334).

Tikkurilan Asemaraiteilla on kaikkua vanhasta kauppalasta. Kaupungintalo on 1950-lukua puhtaimmillaan. Sitä on laajennettu ultramodernisti. Dixi on liike-, toimisto- ja matkakeskus rautatieaseman yhteydessä. Se on Suomen toiseksi vilkkain rautatieasema. Dixi oli huippuloikka tulevaisuuteen venyen vielä pituutta. Mallia monipuolisuudessan kaikille matkakäsuksille? Asemasilta on portti lentokentälle.

Kirkko oli keskelle Tikkurilaa, mutta purettiin. Samalle paikalle rakentuu uusi. Moderni kaupunkipuisto on mansikka Tikkurilan keskustakakussa. Tikkurilassa ei ole tavoiteltu yhtenäistä kaupunkikuvaa, päin vastoin. Houkuttelevuus syntyy vastakkaisuuksista ja ajallisista korosteista rohkealla otteella. Esimerkki vantaalaisten vahvasta itsetunnosta? Tässä mallia kaikille Suomen kaupunkisuunnittelijoille: hillityn yhtenäinen kaupunkikuva on tylsää. Elämme huomiotaloutta. Tehokkuus keskittää asiakasvirrat. Missä on ihmisiä, on tulevaisuutta kuten Tikkurilassa. Vanhaa voidaan purkaa, mutta myös säästää sovitellen.

Palkintoraadin kommentteja:

"Elävä Tikkurila ry perustettiin 2016. Se Suomen tuorein kaupunkikeskustayhdistys toiminnanjohtajanaan Katja Seppänen"

"kehärata teki vuonna 2015 arjen liikkumisesta sujuvaa vantaalaisille"

"Vantaalla on kahdeksan toistaan poikkeavaa tiivistä keskustaa ja niiden välissä runsaasti vihreää"

"Vantaa nousi "reikäleipäkaupungista" selville vesille"

"Dixin sijainti on hyvä, mutta kauppa- ja palvelukeskuksena se voi tarvita lisävahvistusta"

"Jumboonkin saatava raideyhteys, koska viikonloput voivat olla melkoista liikennekaosta"

Ekk palkintoraati 2019

kaupan ja palveluiden asiantuntija

Matti Mare (puheenjohtaja)

Retail Flow Finland Oy, p. 0500 422 374

kaupunginarkkitehti **Maarit Pimiä**

Lappeenrannan kaupunki

keskustayhdistysasiantuntija

Pasi Kauppinen

EKK:n nimeämä asiantuntija

TkT, arkkitehti **Aulis Tynkkynen**

EKK:n nimeämä asiantuntija

kiinteistöasiantuntija, tj. **Lasse Yrjänä**

Kauppatieto Oy

toiminnanjohtaja

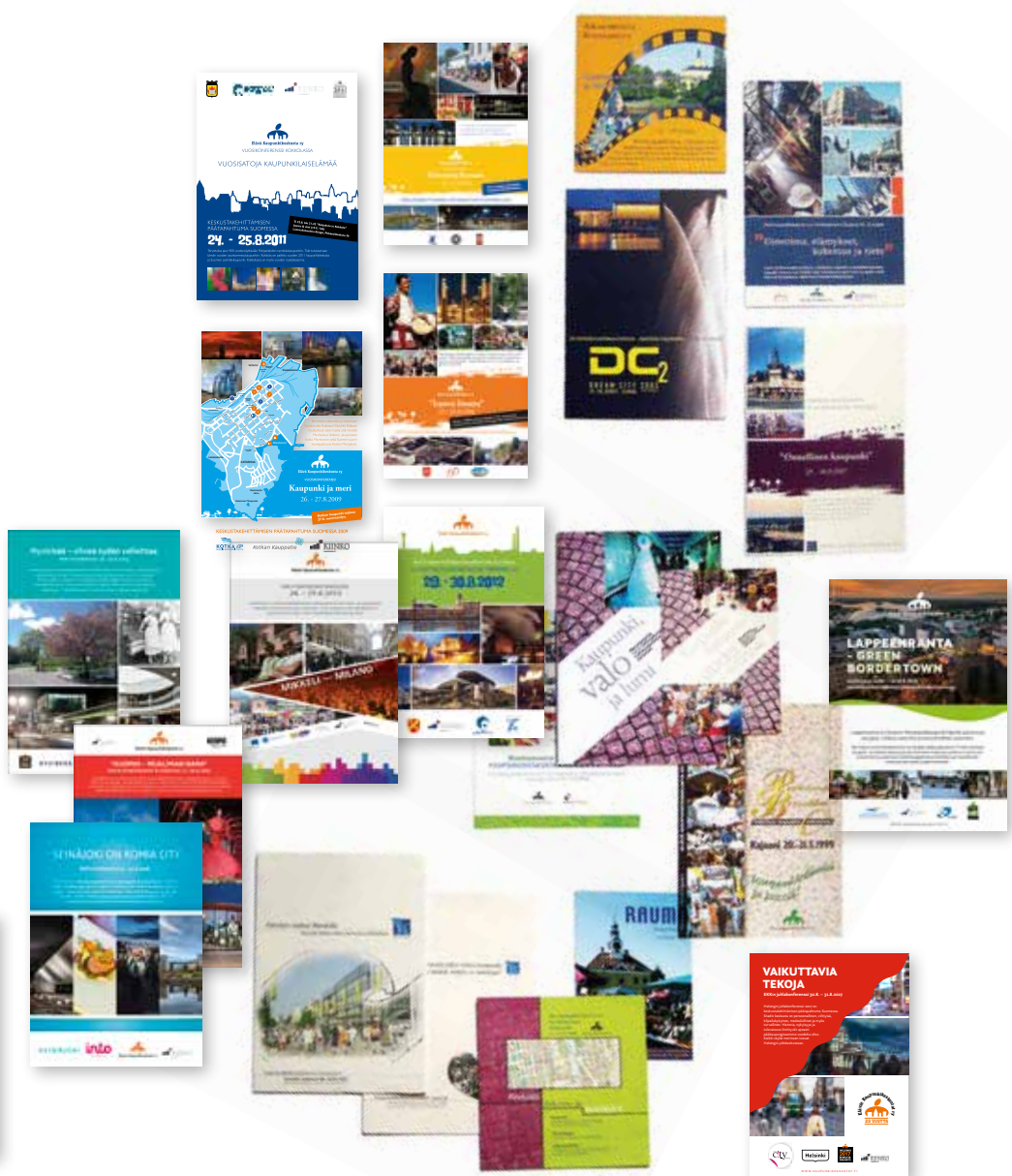
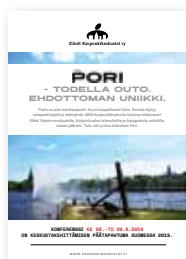
Pokko Lemminkäinen (sihteeri)

Elävät Kaupunkikeskustat p. 040 555 3462

Vuosikonferenssit

- 1998 **Kouvola**
- 1999 **Kajaani**
- 2000 **Tampere**
- 2001 **Kouvola**
- 2002 **Lahti ja Heinola**
- 2003 **Oulu**
- 2004 **Pori ja Rauma**
- 2005 **Joensuu**
- 2006 **Vaasa**
- 2007 **Jyväskylä**
- 2008 **Imatra**
- 2009 **Kotka**
- 2010 **Rauma**
- 2011 **Kokkola**
- 2012 **Tampere**
- 2013 **Mikkeli**
- 2014 **Kuopio**
- 2015 **Hyvinkää**
- 2016 **Seinäjoki**
- 2017 **Helsinki**
- 2018 **Lappeenranta**
- 2019 **Pori**

Puheenjohtajat

11.1.1997 – 30.11.2000

Pekka Kettunen, Jyväskylän kaupunginjohtaja.

30.11.2000 – 15.11.2001

Kari Häkämies, Kuopion kaupunginjohtaja.

15.11.2001 – 7.11.2005

Markku Lumio, Vaasan kaupunginjohtaja.

7.11.2005 – 25.11.2010

Timo Koivisto, Jyväskylän apulaiskaupunginjohtaja.

25.11.2010 – 24.11.2016

Henry Lindelöf, Kotkan kaupunginjohtaja.

24.11.2016 – 23.11.2017

Alexi Randell, Turun kaupunginjohtaja.

23.11.2017 –

Jarkko Virtanen, Turun apulaiskaupunginjohtaja

23.11.-2017 – 25.2.2019.

Pekka Vähäkangas, Kuopion apulaiskaupunginjohtaja 25.2.2019-

Toiminnanjohtajat:

15.6.1998 – 31.12.2005

Marjukka Kulmanen, YM, vapaatoimittaja.

1.1.2006 –

Pokko Lemminkäinen, arkkitehti SAFA.

Kunniajäsenet:

29.8.2007

Ralf Juslin, toimitusjohtaja

26.8.2009

Ukko Laurila, toimitusjohtaja

25.8.2010

Pekka Timonen, kauppapaikkajohtaja

29.8.2012

Osmo Laine, toimitusjohtaja

28.8.2013

Ilkka Halinen, kaavoituspäällikkö, arkkitehti

26.8.2015

Hannu Pärssinen, toiminnanjohtaja

Kuvat: Pokko Lemminkäinen, Marjukka Kulmanen, EKK:n arkisto.

Primus Urbanus

24.8.2016

Paavo Lipponen

